

६/०५

कुसुम

मन्त्र-माला

मन्त्र-माला

पुस्तक

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૨૧૧ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડી ૮૨૧ ૩૨૫૪

વિષય ડ- : ૪

કાવ્ય કુસુમ.

રચી પ્રસિદ્ધ કર્તા.

પ્રભુશંકર નરભેરામ બચાસે નં. ૧.

વ્યવસ્થાપક ચંદ્રપ્રકાશ સુરત.

ધી સુરત જૈન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં મટુભાઈ બાબદાસે છાપ્યું.

અપાટીયા ચકલા-સુરત.

મૂલ્ય આઠ આના

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

૪૨૧૧

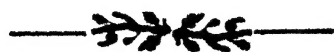

સર્વ હક સ્વાધીન

સર્મપણ.

અનંત ઐશ્વર્ય સંપન્ન સકળ સદ્ગુણ વિભુચીત જ્ઞાન
મૂર્તિ પરમ પુજ્ય સદ્ગુરુ શ્રીમદ્ ઉપેન્દ્રાચાર્યજી ભગવાનના
ચરણ કમળમાં.

આપના આ લેખક ઉપર અનંતાવધિ ઉપકાર
થયા છે. વ્યવહાર અને પરમાર્થ માર્ગમાં આપ
મારું અત્યંત હિત સધાય તેવા માર્ગ હર હુંમેશ દર્શાવ્યા
કરો છો. આપની કૃપા કિરણના પ્રભાવ વડેજ આ લેખક
પોતાને અહો ભાગ્ય માને છે. આપના એ ઉપકારના બદલા
તરીકે આખી જીંદગી પર્યંત આપની શુશ્રુષા કરે તો પણ
તે ઓછું છે. તેથી એ ઉપકારના બદલા તરીકે નહિ પણ
તેના એક સ્મરણ ચીન્હ તરીકે આ કાવ્યકુસુમ નામનું
લઘુ પુસ્તક આપશ્રીને તે સમર્પે છે. પ્રભુ ! આપ તેના
સ્વીકાર કરવા કૃપા કરશો. એવી આપના પ્રત્યે
પ્રાર્થના છે.

લિ૦ દીન સેવક

પ્રભુશંકર નરભેરામ વ્યાસના

સાષ્ટાંગ દંડવત પ્રણામ.

પ્રસ્તાવના.

સંગીત વિદ્યા એ પરા પૂર્વની ચાલતી આવેલી જુની વિદ્યા છે. પૂર્વે આપણા દેશમાં આ વિદ્યા સંપૂર્ણ પ્રકારે વિકસીને પામી હતી. કહેવામાં આવે છે કે તાનસેન નામનો ગાયકો કે જે અકબર બાદશાહના વખતમાં થઈ ગયો હતો તે અમુક રાગ ગાતો તેની અસર આજુ-બાજુમાં થતી હતી. દાખલા તરીકે તે દિપક રાગ ગાતો ત્યારે તત્કાળ દિવા સળગી ઉડતા અને તેની પુત્રી પણ એ વિદ્યામાં એટલી બધી પ્રવીણ થઈ હતી કે તે ત્યારે મલદાર રાગ ગાતી ત્યારે વૃષ્ટિ થતી આ પ્રમાણે સંગીતથી ધારેલી અસર ઉપજતી શકતી હતી. મોટા મોટા જ્ઞાનિ મુનિઓના તપનો ભગ કરવામાં પણ અપ્સરાઓને આ વિદ્યાનો આશ્રય લેવો પડતો હતો અર્થાત્ નૃત્ય સાથે સંગીત ગાવામાં આવતું ત્યારે તેમાં તેને વિનય મળતો હતો આ સર્વ ઉપરથી આપણને સ્પષ્ટ થઈ શકે તેમ છે કે સંગીત વિદ્યા એ હલકી વિદ્યા નથી પણ પ્રત્યેક મનુષ્યે ગ્રહણ કરવા યોગ્ય છે.

સંગીતની આપણા ઉપર અને પશુપક્ષી વર્ગ ઉપર પણ અસર થાય છે. નાદના મોહે કરી સર્પ ડોલે છે, પક્ષીઓ સ્તબ્ધ થઈ જાય છે. ઇત્યાદિ પણ આધુનિક સમયમાં તે જ્ઞાન નિર્દ્રિત અવસ્થામાં પડી ગયેલું જણાય છે. જોકે તેનો સમુળ નાશ તો થયો નથીજ. પરંતુ તે પૂર્વે જેટલું પ્રચાર પામ્યું હતું અને તેની પૂર્વકાળમાં જેટલી આવશ્યકતા જન સમાજને પ્રતિત થતી હતી તેટલી હાલ વર્તમાન સમયમાં પ્રતિત થતી જણાતી નથી.

આ નિર્દ્રિત અવસ્થામાં પડી ગયેલા જ્ઞાનને જનગ્રત કરવાનો હવે વિદ્વાનો તરફથી પ્રયત્ન થવા લાગ્યો છે. તેમાં આ લેખકનો પણ આ એક જુજ પ્રયત્નના પરિણામમાં આ કાવ્યકુસુમ નામનું પુસ્તક પ્રસિદ્ધિને પામ્યું છે.

આ પુસ્તકમાં પ્રસિદ્ધ થયેલા ભજનોના ઘણા ખરા નાટકના રાગમાં
 બેઠવામાં આવ્યા છે તેનું કારણ એ છે કે વર્તમાન સમયમાં નાટકનો
 શોખ ઉધરતી પ્રજામાં ઘણોજ વધી ગયો છે. અને તેઓ અતિશય
 નાટક જુએ છે. અને તેમાં આવતાં ગમે તેવા વિચારના હલકાં
 ગાયનો ગાયા કરે છે. હવે આપણે જે પ્રકારનો મુખથી ઉચ્ચાર
 કરીએ છીએ તે પ્રકારનાં આદેશનો વાતા વરણમાં ઉત્પન્ન થતાં
 હોવાથી તે આદેશનો જેવા હોય છે તેની અસર આપણને થાય છે.
 અને આમ હોવાથી નાટકના ગાયનોમાં પ્રસંગે જે ગાયન શૃંગારીક
 કે એવાજ કાંઈ બીજા ભાવવાળું હોય અને તે ગાવામાં આવે તો
 તેની અસર તે ગાનારને પ્રતિકૂળ રૂપમાંજ થાય એ દેખીતુંજ છે.
 તેથી આમાંથી બચવાને અર્થે જે તેજ ગાયનના રાગમાં બનાવેલું
 ભજન ગાવામાં આવે તો તેની અસર ઉત્તમ થાય એ પણ સ્પષ્ટ
 છે. આ કારણને લઈને આ પુસ્તકમાં ઘણાં ખરા ભજનો નાટકના
 રાગોમાં બનાવવામાં આવ્યાં છે.

પુસ્તકની સરજ્યાતમાં બેનારને હીક પડે તે અર્થે અકારાદી
 અનુક્રમણિકા આપી છે. તથા તે ભજન કયા રાગ ઉપરથી બનાવ્યું
 છે તે બેવા સુગમ પડે તે માટે તે રાગનું ગાયન પણ આપ્યું છે.
 વળી તે સાથે સદરહુ ગાયન કયા નાટકમાં છે તે જાણવા નાટકનું
 નામ પણ આપ્યું છે. આશા છે કે આ યોજના વાંચકોને ઉપયોગી
 થઈ પડશે.

પુસ્તકમાં લખાયેલાં પદો ભિન્ન ભિન્ન અધિકાર પરત્વે લખાયેલાં
 હોવાથી તેમાં કદાચ પરસ્પર વિરોધાભાસ બેવામાં આવે તો તેનું
 કારણ અધિકાર ભેદ જાણી કાઢીએ વ્યામાહ ન પામતા તેને માટે
 સદ્વિવેકી વાંચકોએ ક્ષત્તંત્ર્ય છે.

સુરત વિજ્યાદશમી સં. ૧૯૬૮ }
 રવીવાર

પ્રભુશંકર નરભોરામ વ્યાસ.

અનુક્રમણિકા.

- પદની પ્રથમ પંક્તિ. પદનો સંખ્યાક. પદ કયા રાહ ઉપરથી બનાવ્યું છે
અરે આ પ્રેમના પ્રભાવ આગળ હું મસ્તાન પ્રેમની. (મોહની
જા તુચ્છ બધુરે. ૪૪ ચંદ્ર.)
અરે વીર બોધ આ લેશો. ૫૪ કચ્છેવ પ્યારી કહેશો (દેવયાની)
અશુભ દ્રષ્ટિ સઉમાં જોતાં. ૭૮
અહા! શી શાંતિ પ્રસારક છાંય, ૬૨ આવોને મારે મંદિરીએ જગરાય.
એક દિનહું નદિને તટ ખેરી. ૧૬ હાંદી. (ચાપાઈ.
એ ભાતિ ગઈ મારી ભાગી. ૧૮ સામળા તારા નેનાની ચોટ લાગી.
એક દિવસે સુખોની શોધ ૨૯
એ ચિતિ ચંદ્રે પ્રકાશે મુજ ચંદ્ર ધીમારે પ્રકાશે જગન મંડળે.
મુર્ધ મારે ૯૦ (સરસ્વતી ચંદ્ર.)
આકાશે તું પ્રભુ પૃથ્વીમાં તું
પ્રભુ. ૧૦ જલથલમં તોહું. (ગુપ્તસુરત બલા.)
આવી અંતરમાં આજ મારા
પ્યારે. ૧૩ જુમનાને તિરે બનદુવાલે (કંસવધ.)
આજે જગાડજો મારી નિંદ-
માંથી મને પ્રાણ ૨૬ અહા નરનાથને નથી જગે જુઓ.
આનંદકારી વર્ષાકરતુ આવી. ૪૨
આવી આજે બોલજોરે, ૪૭ ઉભોરહે જો કાનુડાતે (ભક્તિ વિનય)
આજે માંડ જીવન થયું છે પ્રકુલ ૬૪ ઓ માડી હું તો સમજ મારી
આપણે એક અમેદ રૂપે રહેશું ૬૭ બુલ, (અનસયા)
આજ ચાલો આનંદ નદિમાં વૈજળ્ય પ્રાણ થકી મને પ્યારી,
હિવહેલા ૭૧ (અંબરીષ.)
આ અતર શુદ્ધિ કોઈ સાધ જોરે. ૯૭ ભાઈ નામ સમજોને ખેસી રહીએ.
આ દુઃખ રૂપ જગનીબાણ

- છોડીતું ૯૮ સંતન મન ભરીયાં મળાનેરે.
 અંદિ કિં પ્રયોગન છે આ દ્રઢમે અંતરની આશિષ (સુક-
 ગમનમ. ૩૩ ન્યા સાવિત્રી)
 કરીલો સાધન કરીલો સાધન. ૧૫ લાવણી મિશ્રીત હરિગીત.
 કરવા તત્ત્વ વિચાર. ૨૨ જેસલ કરીલો વિચાર.
 કૃપાના નિધાન મારા દોષ વિદારો ૨૪
 કૃત કૃત્યનાનુ ભાન કરાવી. ૬૨
 (કાદ દુધ હ્યા દિલરંગી વિદ્યમ
 કાદ આત્મ તત્ત્વને બાણા. ૩૫ ચરિત્ર)
 ખાલી ખાલી કુસુમ કળા (સુક-
 ખાલી ખાલી જીવન કળા. ૧૬ ન્યા સાવિત્રી.)
 ચિંતા સકળને ટાળી દેવસિ માલી વિનાની ખાલી. (ખાલતો
 પ્રભુમાં વાળી. ૭૩ કાગળ.)
 ચાલી ચાલી આવી હું આજ ઉભા ઉભા જેઉં બધાલા તમારી
 પ્રભુ દારમાં ૧૭૯ વાટડી. (સુકન્યા સાવિત્રી)
 માદારા સંગી થને (મદાલસા)
 ચાલ માર્ગ પ્રતિ છોને ધિમાગતી. ૯૫
 છે સમર્થ તારી પાસે હથીયાર
 હવે શીદત્રાશે. ૬૯
 જય જય પ્રભુ સુખધામ
 પ્રભુમીએ ૧ હમીર કદવાણ
 જયાતું થયું હવે મંગલ મય
 પ્રભુને વ્રામ ૨૮ હવે રહ્યું બની (સુકન્યા સાવિત્રી)
 જય ત્રિભુવન વ્યાપક તત્ત્વ જેને શીર કિરતાર સમર્થ
 હૃદય શિશુ ૩૦ (ઉદયભાણ)
 જય જય પ્રભુ સુખકારી સુદિર

સ્યામહે

૩૯ જયજય કૃષ્ણજયકારી (કંસવધ)

આવો દિલખર પ્યારાજી (ખાળવે

જય શુભગુણ સંપન્ન આત્મરવિ ૫૩ હસ્તિ)

જય જય જીવન જ્યોતિ જ્યોતિ

સ્વરૂપ

૧૭૫

જય જય વદિ શિશુ સહિ આજ

જય જય અમારી ભરતભુમા

નમે

૧૦૧ (સુકન્યા સાવિત્રી)

જાગીને જોતાં મારાનાથ બીનિ

જાગી જોને તું જીવજગ (નંદ

ભાગીતો જતી

૧૧ બત્રીસી)

જાણીને આત્મસ્વરૂપ સુખકાળ

માનિની મદન સદન સમકપિતરત

વીરાતું. આજ સાધી તેલે ૫૮ ન (સરસ્વતિ ચંદ્ર)

જાણું ન ભક્તિ હું કાંઈ નારી ૬૭

જાગી જોતાં દિવે વિશ્વપતિ

જાગી જોને વીરહાંકરણ જંગમાં

અંગમાં

૮૮ (પત્રીની)

જુલો જુલો હૃદય જીવન પ્રાણ ૩

તમારો ધર્મ તમદારે

૩૭ ગજલ (મુંઝાવી કાં મને મારે)

ત્રિભુવન નાથ પામીરે

૩૬ ક્રમ ક્રમ પાયધારીરે, (નંદબત્રીસી)

તાઈ તું જોજો.

૪૫

તૃણા આ વિશ્વે દુઃખ દાપીનીરે ૪૧

પ્રભુના ચરણોથી ગંગા સરસ્વતીચંદ્ર

વૈષ્ણવ પ્રાણુથકા મને પ્યારા

દુર્ગુણી નારીન સુધરી જતી. ૬૫ (અંગરીપ)

દશદિશમાં આજે વ્યાપ્ત જોવું

મંગલમ્

૬૪ પ્રભુની કૃપાના પાત્ર ખંધું

હળી મળી સહિ આલીરે (સર-

ધ્ય'યાકાર વૃત્તિરે, આવી ઉમંગે ૨૭ સ્વતી ચંદ્ર)

પડતું ચેન નમન નિરખ્યાના

- જગજીવન પર જાશે દષ્ટ કર્યા વચન (દેવયાની) :
ચંદ્ર વિરહામી વર્ષાવી (સર-
પ્રાપ્તિ) અહિ રસપ્યાલી ૧૯ સ્વતી ચંદ્ર)
પ્રભુની ભક્તિને કરવા વીરાં સહિ
પ્રેમથી આપો ૨ હું તો પેમની જોગણ (શારદાવિજય)
રાજવી જાશે ના તરછોડીને
પ્રયાસી જાગે હવે અહિ ભુમીમાં ૨૧ (ઉદયલાણુ)
કાનુડા તારી કામણુ કરનારી
પ્રભુની માયા અહિ ભુત છે ભારી ૪૮ (કંસવધ)
પ્રભુની ભક્તિ ઉન્નતિ દેનારી ૫૦ ,,
પ્રભુનું અંતર્યામી ૫૫ દ્રુપદ
અહો ધન્ય જગમાં તેજનને
પ્રભુ આપના ઉપકાર થયા. ૫૬ (સુકન્યા સાવિત્રિ)
પ્રભુની આપની કરણા અપાર ૬૩ સીતાના મહિના
પ્રભુ મને નિશ્ચય બળ બહુ હવે મને હરિનામથી નેહ (નર-
આપો ૭૨ સિંહ મહેતો)
પ્રભુ ભક્તિ જે ઉરધારી ૮૨ પ્રિયસ્વામી આ અબજાની (કંસવધ)
પ્રીતિ કરીશું તરછોડી (સર-
પ્રભુના ચરણમાં દોડી ૮૭ સ્વતી ચંદ્ર)
બળ મને આપો. ૪૬
મને સુખ સકળ નજરે પડતું. ૬૬ મને કૃપણ વિના કંઈના ગમતું.
(કંસ વધ)
મારા દુખને હરનાર વહેલા આવજો ૧૭ મુજને મારના સમશેર ,,
મારે નયને હે હરિ આજે આવજો ૩૨ ઓધવણ સંદેશો કહેજો
મુજ અંતર આવી. કરો પ્રભુ ૩૮ અટારીયોંપે ગીરારે
મુજ શિરપર ત્રિભુવન તાત ૭૪

મુજ ભાગ્ય તણા આધાર.

૮૧

મેં ટાળી દીધી હાં.

૮૫ મને પ્યારી લાગે હાં

સરસ્વતીચંદ્ર.

મેં જોયું ફરી ફરી સર્વ દિશા. ૯૧ કાષ એક સમે જોઈ હું અરૂપે.

રમે પ્રભુ મંદિ રમેરે.

૪ ભુલે ભલ ભલા ભુલેરે.

(સુકન્યા સાવિત્રી)

રતાય નામ પ્યારાનું.

૬ છવાય સ્યામ પ્યારાને. (દેવ કન્યા)

રહું પ્રિય પ્રભુનું મનહર નામ. ૮૪ સજી અંગ પ્રલોના સોળ શણુગાર

(સરસ્વતીચંદ્ર)

વસે છે વસે છે મારા અંતરમાં ૬ શોધું શોધું હું સર્જિ સરિતા
કિનારે.

વસતા હૃદયે હૃદય વિહારી.

૨૦ ધરની શોભા છે ધરવાળી.

(નંદ બત્રીસી)

વારે વારે કહિ કહિ ધાક્યો

૮ વારે વારે કુંવરજી કાનુડો.

(કંસ વધ)

વ્યાપ્ત સભર સચરાચર સ્વામી ૩૧ વિશ્વનાથ પ્રભુ મંગળ કર્તા.

(સરસ્વતીચંદ્ર)

વાસ તારો વાસ તારો.

૬૦

વ્યાધિ આ વિરહનો વસમો.

૭૭ ગજલ.

વિન્યમાળ ગ્રહી હસ્તનમેં

૧૪ દુંદત ચલી સખ સખિયનરે.

(પદ્મિની)

વિપત્તિના સમયેરે.

૪૦ મેવાંડો.

વિના પ્રયોજન હર ધરી.

૫૭ હરિગીત.

વિપત્તિ આવે વ્યાધિ આવે.

૮૩

વિશ્વ આ બધુ માઈ.

૬૬ લલકારો રસીલાં (દોરંગી દુનિયાં)

વદન ત્રિભુવન તાત.

૫૧ અષ્ટપદી

સકળ સિદ્ધિમાત્ર મૂળ એક
બ્રહ્મ જ્ઞાન.

સત્સત્કાર સમન્વિત ભાષ

૧૨ શિવજયંદ્ર જેવું વદન કાંતિમાન
,, (સરસ્વતીચંદ્ર)

૪૫ મરજી મલુની પ્રમાણે બને છે.
(સતિસીત)

સધજે શાંતિ શાંતિ વ્યાપી.

સુખ બહુ કરનારી.

સુખ દુખ કેરા સર્વ પ્રસંગે.

૯૯ શિવે શક્તિ દેવી ત્યાગી. ,,

૭ પતિવૃત્તા નારી. (મન્નેકામ)

૮૯ પરણીને પરવશ થઈ રહેવું.

(સરસ્વતીચંદ્ર)

સંગીજન મન ધારતા સંગી.

૫૯ રંગી આ દુનિયાયા રંગી એ રંગી
(બોલતો: કાગળ.)

સ્વરૂપની ભાવના.

૬૮ નકરરે હો કાળી કાયલડી.

(નવલ કુસુમ)

શું ખાતો નિત્યે છાત્રાં.

સિદ્ધિ કશી નહિ મળી.

૮૬ પાપીના મહોડાં કાળા (સરસ્વતીચંદ્ર)

૯૯ શા માટે શ્રમ કરે સતિ તુજ પતિ
ભક્તિ સાચી. (સુકન્યા સાવિત્રી)

હવે નિરાશું ક્યારે રે. મારા

હૃદયની

૫ મને કોઈ મેળોરે મોહીની ચંદ્ર
એ મન મોહન નવ બોલાવશે

હવે હૃદ થઈ જરીના વિતાવશે

૬૪ (સુકન્યા સાવિત્રી)

હું તો પ્રેમની જોગણ (શારદા)

હું તો ધરાની ભક્તિ

હું રટીશ પ્રભુને આજ

હું આપને એક ભજન

હે મંગલ ધ્રુતિ

૨૫ વિજય)

૯૩ હું ભજન કરીશ હરિનું (સુરદાસ)

૮૦ દઈએ અંતરની આશિષ

૩૪ હે કૃષ્ણ મુરારી આશ્રય

મોરી કામનીઆ તોરે લખે

જ્ઞાન કયા ન મહે

૨૩ લખે બાલ દાગે હસરત

શુદ્ધિપત્ર.

પાનું	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૨	૧૨	મચાવો	ગર્જવો.
૪	૧૧	નિશદિન	નિશદિન એ
૬	૫	બીંદુ	બિંદુ
૮	૬	પ્રિતે	પ્રાંતે
૮	૮	નાખ્યા	નાખ્યા
૧૧	૨	હદગાર	હદગાર
૧૧	૧	બાતી	બાતિ
૧૧	૨	નીડર	નિડર
૧૨	૯	રીપુ	રિપુ
૧૩	૭	મૃત્તિ	મૃત્તિ
૧૪	૧	હદગાર	હદગાર
૧૪	૭	વિધ	વિધિ
૧૭	૯	વિશ્વે	વિષે
૧૭	૧૨	કાનમાં	મનમાં
૧૯	૧	હમદાર	હદગાર
૨૧	૧	હદગાર	હદગાર
૨૧	૮	ગાઉ	ગાઉ
૨૪	૧	ઉધે	ઉધે
૨૮	૮	(કેમો)	(કેમકે)
૩૦	૨	હદગાર	હદગાર
૩૧	૧	સોધ	શોધ.
૩૨	૧૯	ટાળીદે	ટાળી ને

૩૫	૧	ઝઘ્ઘાર	ઝઘ્ઘાર
૩૬	૩	ચિતું	ચિતું
૪૯	૧	હદય	હદય
૫૦	૧	પ્રેભાવ	પ્રભાવ
૫૦	૨	બંધુરે	બંધુરે
૫૦	૧૧	ઉભય	ઉભય
૫૦	૧૫	શુધ પ	શુધ પ
૫૩	૪	વિધ	વિશુધ
૫૮	૬	મરૂ	મારૂં
૫૮	૭	ઉડા	ઉંડા
૫૯	૨	કાનુડા	કાનરો
૬૫	૨	પ્રીતમજી	પ્રીતમજી
૬૮	૧૮	ઉપરથી	ઉપરથી
૭૫	૨	રાજા નિત્યતા	રાજાતા નિત્ય
૭૭	૫	અશ્ર	અશ્રુ
૭૭	૧૦	તત્ત્વચિંતા	વૃત્તિચિંતા

આ પુસ્તક ધણી જિતાવખર્ચી તૈયાર કરેલું હોવાથી ઉપર પ્રમાણે ભુલ રહી ગઇ છે તે સહુ વાંચકો સુધારી લેવા કૃપા કરશે. આ સીવાય આ પુસ્તકમાં બીજી દ્રવ્ય દિવેની ભુલ ધણી રહી ગયેલી જણાશે તે પ્રતિ સહુ વિવેકી વાંચકો અલક્ષ કરશે એવી વિનંતી છે. ઇશ્વરેચ્છા તો ભવિષ્યમાં આ પુસ્તકની બીજી આવૃત્તિમાં આ સધળી ભુલ સુધારી લેવામાં આવશે. કર્તા.

જાદુ જેવી ચમત્કારિક અને એક ઉંચી જાતના
અસાધારણ હીરા જેવી કિંમતી.

આતંક નિગ્રહ ગોળીઓ.

તમારા શરીરની નબળાઈ જે જન્મથી હોય, હરકોઈ
દરદથી પેદા થઈ હોય. કે કોઈ પણ જાતની ભૂલ કે
ખરાબ ટેવથી આવવા પામી હોય. તેને એકદમ મટાડે છે
તથા તમાર શરીરને મજબૂત કઢાવર અને બળવાન બનાવે
છે. પાચન શક્તિ, લોહી અને વીર્યને સુધારવું, એ આ
ગોળીનું ખાસ કામ છે, કિંમત-ગોળી ૩૨ ની ૩૫ ૧
નો રૂા. ૧ એક.

વાજકરણ તેલ.

ગયેલી શક્તિને પાછી લાવી ખરું અને યોગ્ય
પુરુષત્વ આપવાનો ખાસ ગુણ ધરાવનાર આ તેલ નબળા
પુરુષો માટે એક અભયબ અને ઇશ્વરી બક્ષીસ સરખું
છે. કિંમત-તોલા ૦૧ ની બાટલી ૧ ના રૂા. ૫ પાંચ.

દવા મંગાવવા નીચેને સરનામે લખો

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિશંકર ગોવિંદજી

કામશાસ્ત્ર ન વાંચ્યું } આતંક નિગ્રહ આપવાલય.
હોય તો મંગાવો }
ધેર બેઠા મક્ત મળશે. } જામનગર કાઠીયાવાડ

॥ ॐ श्री ॥
કાવ્ય કુસુમ.

પ્રણતિ

પદ ૧.

(હમીર કલ્યાણ.)

જય જય પ્રભુ સુખ ધામ, પ્રભુમીએ.

શરણાંગત આજે સઉ શિશુઓ.

પ્રભુનાં કરે ગુણ ગાન;

જય.

શેષ અને સનકાદિક પ્રતિદિન,

પુરા પ્રેમથી કરતા.

હૃદયે પ્રભુનું ધ્યાન;

જય.

આપ સમાનજ આપ પ્રભુહો,

શુભ મતિ દહને ઇશ.

કરો વિજય મહાન;

જય.

દ્રવ્ય મોહ અંતરથી કાપી.

હણી દુઃખદ જીવત્વનું ભાન,

આપો અક્ષય સ્થાન;

જય.

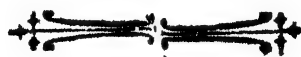
ઇષ્ટસ્મરણ કરવા નિમંત્રણ.

પદ ૨.

(હું તો પ્રેમની જોગણ પિયુને શોધવા ચાલી એલય)

પ્રભુની લક્ષિત આ કરવા વીરાસઉ પ્રેમથી આવો,
પ્રેમથી આવો, સમયના વ્યર્થ વિતાવો;
વીરાસઉપ્રેમથીઆવો.—પ્રભુની૦

પ્રેમે પરસ્પર સર્વમાં, સ્નેહ વૃષ્ટિ વર્ષાવો;
સ્નેહ ગાંઠથી એકત્ર થઇ ગુણ નાથના ગાવો. વીરા૦
આ ઉચ્ચને આ નીચ, એના બેદ ના લાવો;
ઉરમાં કદિ જો હાથ—તેને સમૂલ વિલાવો. વીરા૦
પ્રભુ આંગણે આ મોટોને, નાનો ન ઠેકા થાવો;
જ્યાં સઉ સમાનજ લાસતું, ત્યાં ક્યાં રહ્યો દાવો. વીરા૦
હરિસ્મરણ મૂકી દઇ કદિ, વિષયે નહિ જાવો;
ભુખ લાગનાઈ અન્ન છોડી માટીના ના ખાવો. વીરા૦
પ્રભુ નામને રટી આજ ઉરમાં. ધૂન મચાવો;
દુઃખ ટાળવાનો માર્ગ એ છે, આજ તે રહાવો. વીરા૦

શ્રી ઇષ્ટનું પ્રેમવૃત્તિ કરેલું જીલન.

પદ ૩.

ઝૂલો ઝૂલો હૃદય જીવન પ્રાણ ! તમને પ્રેમથી ઝૂલાવું,
તમમાં હું બની શલતાન, ઉરથી તમને ધ્યાવું.

ઝૂલો.....ઝૂલો.....ઝૂલો

હૃદય હિંદોળાપર પ્રાણ, તમને પ્રેમથી ઝૂલાવું,
આપી સુખ લહાણ, તમને પ્રેમથી ઝૂલાવું.

ઝૂલો.....ઝૂલો.....ઝૂલો

વહાલા ભકિત કેમ કરવી, તે ન જાણું હું કશું,
એક પ્રેમ મંત્ર વિના હું ન જાણું કંઈ કશું.

મારા રંકના મંદિરે પધારો

આવી પ્રેમ ઘેલી વૃત્તિ પ્રભુ ઠારો

મારા મનડાના માલિક તમને પ્રેમથી ઝૂલાવું,

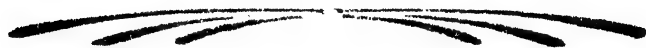
વહાલા પુષ્પની મેં શરયા બીછાવી

તે પર પ્રેમરૂપ છાંટ મેં લગાવી

ઝૂલો.....ઝૂલો.....ઝૂલો

મારા તન મન ધન ઇશ, તમને પ્રેમથી ઝૂલાવું.

પરમાત્મામાં રમણ કરનાર સાધકના ઉદ્દગાર

પદ ૪

[બહે બલ બલા બહેરે. ઐ લય.]

રમે પ્રભુમંદિ રમેરે;

વૃત્તિઓ પ્રભુ સ્વરૂપમાં રમે. (૨)

લહરી જેમ જળની જળમાં સમે; રમે૦

બહિર પ્રદેશે મન આ કદિ પણ, કોઈ દિવસ હવે જાય;

અંતરમાં પ્રભુરૂપને ન્યાળી, મનમાં અતિ હરખાય. રમે૦

લીક લંજન પ્રભુ દુઃખ હરનારા, નું કઈ અંતર ધ્યાન;

સુખ અનુપમ પામી આજે, પ્રભુમાં બનું ગુલતાન. રમે૦

જલ સ્થલ આદિ સર્વ જગ્યામાં, પ્રભુરૂપ આજે જણાય;

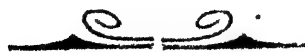
મન આ પ્રભુરૂપ કમળ પુષ્પની, ગ્રહે તું વાસ સદાય. રમે૦

શ્રદ્ધા માલતિ પુષ્પ બની ઉર, પ્રભુ પ્રીતિ વૃક્ષને ચહાય;

અમૃત ધારાસમ પ્રભુ કિરણો, -થી નિશદિન પોષાય. રમે૦

દિવ્ય સ્ફુરણ અને દિવ્ય પ્રતિભા, પ્રભુ સમીપેજ લળાય;

વર્ણન કઈ એનું હું જ્યારે, મનમતિ કુંઠિત થાય. રમે૦

જીવન જ્યોતિ વિરહ.

પદ ૫.

[મને કોઈ મેળોરે, મારા દિવ દેવળનો. ઓ લય.]

હવે નિરખું ક્યારે રે, મારા હૃદયની પ્રિય હું જ્યોતિને રે,
જેની જ્યોતિથી ઝળહળ મંદિર આ દીપતું રે.
લજ ગઈ હણી મુજ શાંતિને, હાં શાંતિને હાં શાંતિને હવે
અમૃતની વેલી સમ જ્યોતિ તણી હું ક્યારે,
જોઈશ અતિ હું પ્રિય કાંતિને, પ્રિય કાંતિને, હાં કાંતિને. હવે

શ્રી ઇષ્ટનો પોતામાં સાક્ષાત્કાર કરનાર
 ભક્તને ષડ્દિપુઓ બાધ કરતા ન હોવાથી
 તેના પ્રત્યેની નિમિત્તતા.

પદ ૬.

[શોધુરે શોધું હું સૃષ્ટિ સરિતા કીનારે, એ લય.]

વસે છે વસે છે મારા અંતરમાં સ્વામી.
 હાવે દૈન્ય દુઃખ કેરું બળ ક્યાં છે ? નથીએ જરાએ.
 અશુભ વિચાર કદિએ, નજરે ન આવે મારે.
 અંતરની કિલ્લિટતાનું બળ રહ્યું ક્યાં છે ? હાવે૦
 સ્વાર્થની નદીએ કેરું, જળ નહિ એક બીંદુ
 ભય અને ચિંતા કેરી કાજળી ક્યાં છે. ? હાવે૦
 અહિત થવાના પંથે જરી નહિ જાતી ખુદ્ધિ,
 મતિ તણું જાડય આ વસી રહ્યું ક્યાં છે. ? હાવે૦
 માફ અને તાફ એવા, દુઃખદ આ ભેદોને,
 વસીને રહેવાનું હું માં સ્થાનકજ ક્યાં છે. ? હાવે૦

મક્તિના ઉદ્ગાર.

૫૬ ૭

(પતિવત્તા નારી, પાતે હય પતિ તકદીરસેં એ લય.)

સુખ બહુ કરનારી, એકજ વિશ્વમાં હું ભક્તિ છું
 એકજ વિશ્વમાં હું ભક્તિ છું, એકજ વિશ્વમાં હું ભક્તિ છું. સુ૦
 આધિ, વ્યાધિ, ના ત્રાસ હરું હું, ઇષ્ટિસતાર્થની સિદ્ધિ છું,
 દશદિશ સચિન્મય કરનારી અન વધિ મયહું જયેતિ છું.
 ઋષિ મુનિ કેરી હું સમિ છું હું તૃપ્તિ છું,
 સુખ માત્રની હું વ્યક્તિ છું.
 ખરે ખરી લવમાં હું શક્તિ છું.

ઉન્માર્ગે જતા મનને ઉપાલંભ.

પદ ૮

(વારે વારે કુંવરજી કનુડો તોફાની એ લય)

વારે વારે કહી કહી થાક્યો હવે તો મન,
 માફં કહ્યું તો જરી માનજે.
 તારી ખોટી આ રીત સઉ વ્યાગી,
 થજે પ્રભુની ભક્તિમાંહી રાગી.—એક રાગી; વારે૦
 તત્વતણા અમૃતને છોડી,
 વિષય પ્રિતે જાતું કેમ દોડી:
 રત્નને છોડી,—ગ્રહે તું કોડી,
 સુખના રસ્તાને નાખ્યા છે તોડી. તારી૦
 તેના તે પંથે ઘણું જાતું,
 શુભના માર્ગમાં ધીમું પળાતું;
 દુઃખે અટવાતું,—સુખ ન થાતું,
 ત્યજી અમૃતને વિષ તું સહાતું; તારી૦
 ભક્તિ તણા પંથે હવે ધાજે,
 અંતર જઈ પ્રભુમાં સમાજે.
 સુખના કાજે,—માર્ગ એ સહાજે;
 જેથી અનવધિ સુખે તું રાજે; તારી૦

इष्टने स्मरनार वृत्ति.

પદ ૯

(હવાય શ્યામ પ્યારાને, શાંતિ હવાય. ઐ લય.)

રટાય નામ પ્યારાનું, મુખથી રટાય,
આણી દ્રવ્ય છતિ^૧ પ્રભુમાં ધારી પ્રીતિ. રટાય૦
ટળીયાં હુઃખ આજે મારાં.
સ્મરી સ્મરી પ્રિય પ્યારા,
હવે કૃતકૃત્ય હુંથો થવાયરે.—મુખે હસાયરે; રટાય૦

---

૧ દ્રવ્ય પ્રીતિનો અંત આણ્યો; અર્થાત ત્યાગ કર્યો.

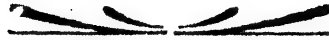
પદ ૧૦

(જલપલમેં તોહે, પલપલમેં તોહે. એ લય.)

આકાશે તું પ્રભુ, પૃથ્વીમાં તું પ્રભુ. સકળ સૃષ્ટિમાં એકતું
 અવની માંહ્ય, જ્યાંને ત્યાંય, રૂપ લહાય દૃષ્ટિએ મુજ તુંજ તું
 ન્યાળીને સૃષ્ટિમંદિ તારીજ લીલા.
 મન મતિથી ચકિત હું થઉં છું,
 આણુ એક પણ ખાલી નહોતુંજ વીણના દિવે.
 બેઈકૃતિ હું તાહરી તે માંહિ હું મ્હોઉં છું
 દુઃખહરન મુખરન, અમિ ઝરન, આપછો.

ધ્યાનમાંથી જાગ્રત થતાં ઇષ્ટ સાક્ષાત્કાર કરનાર વૃત્તિના ઉદ્દગાર.

પદ ૧૧

(જાગી જોને તું જીવડા અલ્યા, એ લય.)

જાગીને જોતાં મારા નાથ લીલી લાગી તો જતી.
નીડર થઈને ફરૂં આજ, ચિંતા ચાલી આ જતી, જાગીને
અતિહર્ષ આ મનડુધારે, પ્રભુપદરમરી દુઃખ સઉ સંહારે,
સ્થિતિ ઘણી આન્યારી, આજે મારી તો થતી.

લાગે શુભ પ્રતિતિ

થાયે દુખની ક્ષતિ

માફ મુખ સચ્ચિનિ, આવે જોનો નઈતિ; જાગીને
આપકામ થઈ કરૂં આજે, મુજ યશ ત્રિભુવનમાં બહુ ગાજે
માફ અને તારૂં એવી બુદ્ધિ ના રતી,
આવે મારી મતિ.

જોઈ મતિના પતિ,

હર્ષ અતિ આણુતી, સાચા સુખો માણુતી; જાગીને

બ્રહ્મજ્ઞાન સુખનો હેતુ છે.

૫૬ ૧૨

(શિતળ ચંદ્ર જેવું વદન કાંતિમાન. એ લય.)

સકળ સિદ્ધમાત્ર મૂળ એક, બ્રહ્મજ્ઞાન,
 આવે ન વિષ્ણુ કોઈ જેની સમાન. સકળ
 આધિને વ્યાધિ કેરા, દુઃખોને ટાળે છે,
 જીવત્વ બ્રાંતિને, સમૂળ ગાળે છે.
 સાચી સાચી શાંતિ થાય, થાય થાય, ના વર્ણાય; સકળ
 જળહળ પ્રકાશ કર્તું બ્રહ્મ જ્યાં વ્યાપે છે.
 રોગને મૃત્યુ આદિ, દુઃખને કાંપે છે,
 દ્રવ્ય તણી બ્રાંતિ જાય, જાય જાય સુખ થાય; સકળ
 કામાદિ રીપુ કદી, નજરે ન આવે છે.
 રાગને અને દેશ કેરું જોર નવ ફાવે છે.
 દુઃખ દુઃખ કેરી લાહ્ય.^૧ લાહ્ય લાહ્ય ના દેખાય, સકળ
 અતુલ પ્રસાદ એતો, ઉર પ્રકટાવે છે.
 હારિદ્ર દૈન્ય દુઃખો, દર અટકાવે છે,
 દેવો તણી તુલ્ય થાય, થાય થાય બ્રહ્મ બ્યાય; સકળ

૧ દુઃખની આગ દેખાતી નથી. ૨ બ્રહ્મનું ધ્યાન કરવાથી દેવ તુલ્ય મનુષ્ય થઈ શકે છે.

ઇષ્ટ સાશ્વાત્કાર કરનાર વૃત્તિના ઇષ્ટાવિમુખ વૃત્તિ
પ્રત્યે પોતાના અનુભવના વચનો તથા તેની
શ્રી ઇષ્ટ પ્રત્યે અંતિમ આશા.

પદ. ૧૩.

(જીમનાને તીરે જાડુવાળે. એ લય.)

આવી અંતરમાં આજ મારા પ્યારે, સખિ પ્રેમથી બોલાવી.
મને મળીને મોહન આ વારે, લીધું છે મુજ ચિત્તડું લોલાવી,
કામ કાજ છોડી સઉ વૃત્તિ હવે હાં હાં;
એક ઈષ્ટના મેં ધ્યાનમાં લગાવી; હાંહારે૦ આવી૦
શરમ જરી નહિ રાખતા, ભેટયા છે પ્રભુ આજ,
ભાગ્ય ઉદય થયો માનું હું, મળીયા શિરનાં તાજ.
આ અંતરની ચિંતા કરી નાશ, ભૂતિ સમીપે આવી,
કરી વિધ વિધ જાહુ એષ્ટા મારી પાસ, મુજને દીધું હસાવી.
એના નયનોના ભાવમાં, મોહ છે ભારે;
જેણે દીધું ત્રિલોક આખું, સધ મોહાવી.-હાંહારે૦
હૃદય પુષ્પની મધ્યમાં, વિકસીત રહેજો નાથ,
અમૃતમયી દ્રષ્ટિ કરી, ઉમંગ કરો મન સાથ.આવી૦

વિજય દેવીના ઉદ્દગાર.

૫૬ ૧૪

(હુંડત ચક્ષી સખ સખીયનરે, એ લય)

વિજયમાળ ગ્રહી હસ્તનમે.
 વિજય દેવી બહુ પ્રકુલ્લ મને;
 જોયા આજે મેં સ્વપ્નામે,
 થઈ ગઈ શાંતિ તન મનમે.   વિજય૦
 પૂછ્યું મેં દેવી અત્યારે;
 જવા કયાંય તું મનમાં ધારે,
 બોલી આ વિધિ તે મુજસેં.

(ખુદ હાથોથી જે થયું કામ થકાવે, એ લય)

પ્રભુ ભકતોની, આજ સમીપ હું જાઉં.
 શુભ ગાઉં,—હરખાઉં.....પ્રભુ૦
 પુરા પ્રેમથી ઈષ્ટની, કરે ભક્તિ જે નિત્ય,
 તેની પાસે જઈ આવે, રહું હું સદા પ્રતિત,
 આ વિજય માળ તેને ધરી (૨) બની કિંકરી,
 તેને વરી, મુખમાં ઠરી જય ઉચ્ચરી,
 કૃતાર્થ ઉરથી થાઉં.....પ્રભુ૦

સાધન સાધવા સુબોધ.

પદ ૧૫.

(લાવણી મીશ્રિત હસ્તિગીત.)

કરીલો સાધન, કરીલો સાધન, સાચા સત્સુખને વરવા,
એજ ખરો ઉપાય ગણાતો, ભવસાગર દુસ્તર તરવા;
સાધ્યા વીણ કદી સાધનો, ગતિ ઉચ્ચ વિશ્વે ના થતી,
આવી પડેલી દુઃખદલીતિ, સાધનો વીણ ના જતી.
વાતો કરે સુખ નહિ મળે, શાસ્ત્રોનો એ આધોષ છે,
સાધીને સાધન ગ્રહો સુખ, સકળ જનનો બોધ છે.
કરીલો સાધન, કરીલો સાધન, સાચા સત્સુખને વરવા,
એક ખરો ઉપાય ગણાતો, ભવસાગર દુસ્તર તરવા;
પાસે પડેલું અન્ન કાચું, ભુખના દુઃખ નવ હરે,
રાંધીએ સાધન વડે તો પુર્ણ તૃપ્તિ એ કરે.
તેમ આ સઉ વિશ્વમાં, સુખ સુખ સધળે આપીયું,
સાધન કરી જે લેતા તેણે, દુઃખ શિવનું કાપીયું.
કરીલો સાધન, કરીલો સાધન, સાચા સત્સુખને વરવા,
એક ખરો ઉપાય ગણાતો. ભવસાગર દુસ્તર તરવા;

જેના તેના આગલ સ્વાનુભવની વાત કહેવી જરૂરની નથી

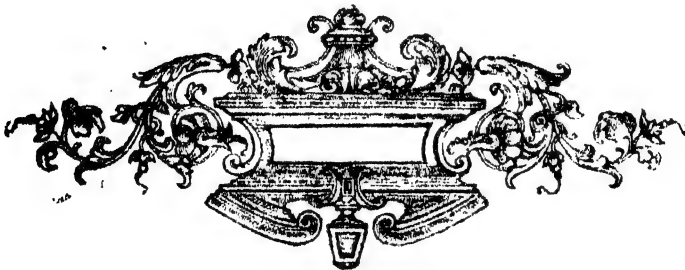
૫૬ ૧૬ દીંડી.

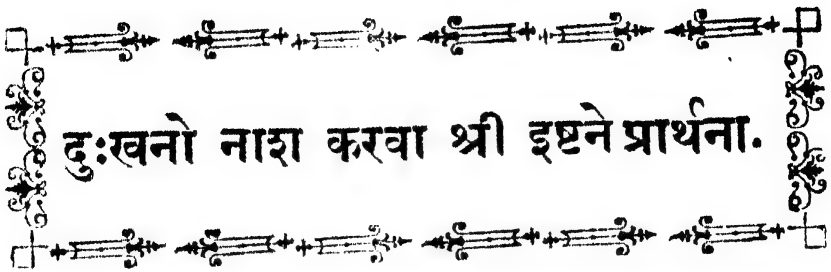
એક દીન હું નહીને તટ બેસી.
ગયો તત્વ તણા ચિંતને પ્રવેશી,
મારી ભુલ એવીનિત્ય તો શુ થાયે.
જેથી દુઃખ સ્થિતિ લેશ નવ જાયે.

(ચાપાઇ)

ક્ષણ પછી ઉત્તર અનુભવ્યો, ભુલ તું કરતો જાત,
તેથી સુખ થાતું નહિ, ઉરની ન જાતી ^૧કલાંત.
ભુલ વગરનો માને છે, તુજને તું તો ખચીત,
પણ ભુલ થાયે તાહયરી. સુખ નવ થાતું અમિત.^૨
વ્યવહારે પ્રતિદિન કરે, ભુલ તું જે અગણીત,
તેમાં એકજ થાય છે, મોટી ભુલ ખચીત.
જેના તેના આગળે, તુજ અનુભવની વાત,
કરતો રહે તો વિશ્વમા, થાયે નહિ સુખશાત.
હૃદય તારું ધણું ભોળું છે, તેથી તું દિન રાત,
ખની વાતોને બોલતો, થાયે તેથી ઉમાત.

તારો આશય જાણ્યા વીણુ, આ સઉ જગના લોક,
 કરે ફેળેતો પાછળે, તોડી હિતના યોગ.
 માટે માઈં તું માનજે, વચન બંધુ પ્રિય આજ,
 તુજ અનુભવની વાતને, શમાવજે મનમાંજ.
 હાથે કરી ભુલ જો હવે, કરશે તું કદિ વીર,
 તો તો દુઃખ બહુ પામશે, માન કહ્યું લગીર.
 તું તારા ઉચ્ચ જીવનની, કળા સાધતો વાધ.
 છો પછી જન ગમે તે કહે, તેનો ન નડશે બાધ,
 રામ કૃષ્ણ ઇત્યાદિ પણ, જગત્ વિશ્વે નિંદાય.
 ત્યાં તુજ નિંદા થાય તે, શું આશ્ચર્ય ગણાય.
 માટે ભલે ગમે તે કહે, તુજ પાછળ કોઈ જન.
 કાનમાં તે નવ લાવતાં, રહેજે નિત્ય પ્રસન્ન.
 ઉચ્ચ જીવન ઉર ધારીને, થઈ રહેશે જ્યારે દિવ્ય.
 તવ ઓજસ જોઈ અટકશે, નિંદા કરતા જીવ.

દુઃખનો નાશ કરવા શ્રી ઇષ્ટને પ્રાર્થના.

પદ ૧૭.

(મુજને મારના સમશેર વહાલા વીરણું, એ લય.)

મારા દુઃખને હરનાર, વહેલા આવજો:
 સાચી શાંતિને કરનાર, પ્રભુજી આવજો. મારાં
 વહેતાં નયને અશ્રુ અપાર,
 સુઝે દશ દિશે ન લગાર, વહેલા આવજો
 વિશ્વે આપની શિરઠ્ઠાર,
 આજે આપી કૃણાધાર. વહેલા આવજો
 થાશે તવ પ્રભુ જયકાર,
 પટને લેહીને આવાર, બહિરે આવશો.

શ્રી ઇષ્ટને પ્રત્યક્ષ જોનાર વૃત્તિના ઉગદ્ગાર.

પદ. ૧૮.

(સામળા તારા નયનોની, એલય.)

એ....આ ભીતિ ગમ મારી લાગી,
 આ સઉ ભીતિ ગમ મારી લાગી.
 અરે - મુજ નાથ જોતાં, ભીતિ ગમ મારી લાગી,
 સખળ મળી છે આજે, પ્રભુનીરે સહાય મારે.
 આ ચિંતા ગમ હુંથી ત્યાગી;—અરે મુજ૦
 ત્રિભુવન પતિ મારી સમીપેજ આવીરે,
 વિરહની ભીતિ કરી આગી;—અરે મુજ૦
 નિર્ભય દશદિશે હાવે હું વિચરે.
 ખરી આ મુજને પ્રીતિ જાગી;—અરે મુજ૦
 નાથની પાસે સુખ, અદ્ભુત લાગે મુજને,
 થઇને રહું હું એક રાગી.—અરે મુજ૦

બ્રહ્મરસની અભિલાષા રાખનાર જીવના શ્રી ઇષ્ટ પ્રત્યે વચન.

પદ ૧૯

(ચંદ્ર વિરહાગ્નિ વર્ષાવી, એલય.)

પાઓ! બ્રહ્મરસ ખ્યાલી.

સાર અસાર શકું જેથી ભાળી. હો.

પ્રભુ દુઃખમય માયા ગાળી; પાઓ.

એ બ્રહ્મરસ આપો મને, પ્રભુ અંતરે હું માગતો.

મુજ હૃદયની હરો ખ્યાસ, વિનવી આજ પાચે લાગતો.

આ તત્વ ચિન્મય બ્રહ્મનું, પ્રભુ મુજ ઉરે ઉગાડો.

પોષણ કરીને તેહનું, મહા રમ્ય કૃણ પ્રકટાવો.

પ્રભુ મુજ અરજ સ્વીકારી, હૃદે ધારી.

દેને દ્રવ્ય લેદને ટાળી;

સાર.

ઇષ્ટ સાક્ષાત્કાર વચ્ચતના ઉદ્ભવગાર.

પદ ૨૦

(ધરની શોભા છે ધરવાળી. એવય,)

વસતા હૃદયે હૃદય વિહારી, મન મતિ જોઈ હઉં ત્યાં ઠારી;
 મહા મનોહર પ્રભુ મુખ ભાનું, અંતર બહુ સુખકારી.
 પૂર્ણ કળાથી આજ પ્રકાશે; મુજ ઉર જોઈ તે ધારી;
 નિશંક નિભય દશે દિશામાં, હાવે હું વિચરનારી.
 ભય નવ ધરતી કેા જગ્યાએ, (કાંજે) બાંધી નાથથી પ્યારી;
 આ સાફ અને આ ખોટું, એ ભેદ હૃદયથી પદારી.
 પુરા પ્રેમથી ત્રિભુવન પતિની, જપું માળા પ્રિય કારી;
 ગાંઉં શુભ હું નાથના શ્યા શ્યા, મતિ તે નવ કથનારી.
 અગાધ મુખ પામી અંતરમાં, અંતર મતિ સમનારી;
 કનક કિર્તી આદિના લોભે, વૃત્તિ આ નવ જાનારી.
 સ્પર્શ મણિ સમ નાથને પામી. ઇચ્છું ન તેની પ્યારી;

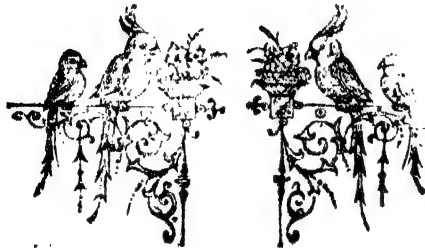
૧-નાશકરી ૨-પ્રીતિ. સ્પર્શમણી સમાન પ્રભુને પ્રાપ્ત કરવાથી હવે
 કનક કિર્તીની પ્રીતિને હું ઇચ્છતી નથી.

વ્રહ્મભૂમિમાં જવા નિમંત્રણ.

પદ. ૨૧.

(રાજવી જાશે ના તરંગાઈને એલય.)

પ્રવાસી જાશે હવે તું બ્રહ્મભૂમિમાં,
 પ્રભુ પામવા, દુઃખ પામવા, સુખે આમવા; પ્રવાસી
 મન બ્રહ્મ તત્ત્વે તું ધાર, પ્રતિક્ષણે પ્રભુ સંભાર. પ્રવાસી
 ધીમે ધીમે ચાલીને માર્ગથી, બ્રહ્મ પ્રતિ તારે જાવું,
 ગુરૂ સહાયને આલી આજે, બ્રહ્મરૂપને ધ્યાવું;
 ચિંતન સઘળાં ટાળી અવર તુજ, બ્રહ્મ અભિમુખ થાવું,
 સ્વરૂપે પ્રીતિવધારી દૃઢને, બ્રહ્મગુણને જાવું. પ્રવાસી

ઇષ્ટ સ્મરણની ધૂન મચાવવા સુબોધ.

પદ ૨૨

(જેસણ કરી લે વિચાર, માથે જમ કરે માર, એસય.)

કરવા તત્ત્વ વિચાર, જોવા કંઈજાના ધાર
વિષય પ્રીતિ અસાર, તોડી બંધુ આ વાર,
આવોને સર્વે આજ, સઉ મળી સંગે આપણે શ્રી હરિધૂન
મચાવીએ હોળ.

ટળવા ભવનાં આ દુઃખ, સાચું પામવા મુખ.
તોડી આ બહિમુખ, વૃત્તિ કરો અભિમુખ; આવોને૦
ચઢવા ઉન્નતિ શૃંગ, હોય ઇચ્છા જો અંગ.
આવી આવે પ્રસંગ, અંતર ભક્તિથી રંગ; આવોને૦
ઉડવા ગગન મોજર, બ્રહ્મે કરવા વિહાર.
છોડી પ્રયત્ન હજાર, આ એક તું ધાર; આવોને૦
ભોગે તૃપ્તિ ન થાય, અનુભવી જન ગાય.
સાચું મુખ તવ પ્રહાય, હરિગુરુ જન ભજાય; આવોને૦
ગાળી હું તું નો ભેદ, માયા રૂપ છોડી કેદ.
અંતર કરો અર્નિવેદ, લખીયું એવું છેવેદ; આવોને૦
આયુ ક્યારે પુરું થાય, નવ તે સમજાય.
માટે સવેળા ચેતાય, તોતો હિત તમ થાય; આવોને૦

અવનતિના માર્ગમાં પ્રયાણ કરતા જીવને હિતવચન.

પદ ૨૩.

(મોરી કામનીઆ, તોરે લખે લખે બાલ. એલય)

જ્ઞાન કાં ન અહે, ઉધે રસ્તે શું વહે.
તારા ઉરે શું ચહે, જેથી હિતના લહે; જ્ઞાન
તેનાતે રૂપને વિષયોમાં, ઘડી ઘડી દેતો ધ્યાન.
સત્યરૂપ તુજીવિસારી દઇને, કયાં તેથી બને શુદ્ધતાન જ્ઞાન
મોહ થકી પડતો આબડતો, પામતો વિધ વિધ દુઃખ.
તો પણ તૃષ્ણા ટળી ન તારી, અહું ન સાચુ સુખ; જ્ઞાન
ધંદ્રવારણા સમ તું વિશ્વે, બાણ વિષય સમુદાય.
ઉપરથી સુંદર લાગે પણ, તૃપ્તિન એથી જરાય; જ્ઞાન
અદ્ય વાક્યમાં સમજી લેજે, વીર તું બહુ ધીમાન.
છોડી વિષયની પ્રીતિ સઘળી, થા હરિથી એકતાન; જ્ઞાન

દોષ ગ્રાહિત જીવની ઇશ પ્રત્યે સ્તુતિ.

૫૬. ૨૪.

કૃપાના નિધાન, મારા દોષ વિદારો,

દોષ વિદારો, મારી ભુલ સુધારો;

મારા દોષ વિદારો. [૨]

કૃપાનાં

દોષરૂપી ગ્રાહથી હું, રહ્યો છું ઘેરાઈ,

સાર અસાર, મુજને સુઝે ન કાંઈ;

મતિ ગદ્ય દોષની, જાણે ફસાઈ,

(તેથી) છોડાવી શિર્ષે, અલય કર ધારો.

કૃપાનાં

તમ કૃપા રશ્મિ. જ્યારે પડશે,

દોષ આ ત્યારે, મુજને નવ નડશે;

ઉન્નતિ ગીરિપર, મન આ ચડશે,

ટાળીને નીજ કુવિચારો.

કૃપાનાં

મુજ દોષ ગણુતાં, કદિ પાર ન આવે,

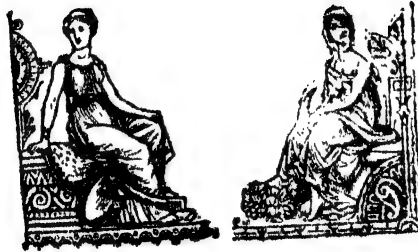
(જે કર્યા છે તેથી) ઉચ્ચ ગતિ ન થાએ, કોટી જન્મ જાવે,

દમરતા દોષો આ મન વિઘ્ન થાવે,

(પરંતું) હયા કેરી દ્રષ્ટિથી મુજને ઉગારો.

કૃપાનાં

પરધન પર મેં તો, દ્રષ્ટિ છે કીધી,
 અવિહિત ક્રિયા મેં અતિ ઘણી કીધી,
 એવી બીજી ભુલ અગણીત કીધી;
 કહું શું તે પાડીને પુકારો.   કૃપાનાં
 પાપી છું પુરો અજ્ઞમેલનો જેવો,
 આશ્રય તમવીણુ, કેનોજ લેવો;
 રહેમે ઉગારો, પ્રભુ છું ગમે તેવો,
 તમવીણુ મારે નદીપે કીનારો.   કૃપાનાં
 આપી સુબુદ્ધિ પ્રભુ દોષ દો કાપી,
 શમ દમ સાધન મુજને આપી;
 દેજો અનુલવ જ્ઞાને મતિ સ્થાપી,
 રહું જેથી સંસ્કૃતિથી ન્યારો.   કૃપાનાં

મક્તિ સાધવા નિશ્ચય કરનાર મક્તનાં વચન.

૫૬ ૨૫.

(હું તો પ્રેમની જોગણ, એ લય.)

હું તો ઇશની ભક્તિ, હૃદયના ભાવથી સાધું
ભાવથી સાધું, મન મળ સઘળા હું આધું.
હૃદયના ભાવથી સાધું, હું તો
પ્રાતઃકાળે ઉઠીને, સ્નાન સંયમે વાધું;
મંજુલ મૂર્તિ ઇશની, હું નિત્ય આરાધું. હૃદયના
મૂકી દઈ પ્રભુ ભક્તિને, વિષયે નહિ લાધું,
વિઠા સમા લઈ તેહને. તપમાં તનું દાધું. હૃદયના
ગ્રહી સાધનોના બળ વડે, ધન ભક્તિનું આધું;
ગુરૂ સહાય લઈને કમ વડે હું, ભક્તિમાં વાધું. હૃદયના
જેણે ન ભણ્યા ઇશ, તેનું પીધું ને આધું;
જાણજો અક્ષય થયું તે, મુજ વચન છે સાદું. હૃદયના
ભક્તિ કરી હું ઇશની, પરહિતને સાધું;
વળી સાથે નિજ હિત સાધીને. મહા પદમંદિર રાધું. હૃદયના

મોહરૂપી નિંદ્રામાંથી જગાડવા પ્રેમીવૃત્તિની ઇષ્ટ પ્રત્યે પ્રાર્થના.

પદ ૨૬

(અહા ! નરનાથને નથી જંપ જુઓ, એ લય.)

આજે જગાડજો, મારી નિંદ્રામાંથી મને પ્રાણ,

સમય બહુ થયાં, ઊંઘી ગઇ છું,

આજે જગાડી કરો સુખ લા'ણ. આજે૦

બળ રહ્યું હાવે જરી નહિ મુજમાં,

કરો નહિ પ્યારા ખેંચાતાણ. આજે૦

સિંધુ દયાના શાસ્ત્ર ગણે છે,

આપને ગણીશ હું તો પહાણ.^૧ આજે૦

(કેમો) વિનવિ વિનવી થાકી તોયે,

ટાળી નહિ મુજ દુઃખની ઘાણ.^૨ આજે૦

આપ વિના આ મલિન બન્યું છે,

વદન હરિ તું આજે ^૩નાણ. આજે૦

આતુર આજે બની રહી પ્રિયતમ,

સાંભળવાને તારી વાણ.^૪ આજે૦

પ્રેમ હૃદયનો સાચો ગ્રહેજો,

લેવા જશો ન તુચ્છ આ છાણ. આજે૦

પ્રેમે પરસ્પર વાતો કરીશું,

જુદાઈ પ્રિય તું જરી નહિ જાણ. આજે૦

તવ દર્શનની પ્યાસી ^૫આ વૃત્તિ,

પ્યારા પ્રભુ નીજ સમીપે તાણ. આજે૦

પદ. ૨૯.

(હળી મળી સહ આલીરે, એ લય.)

ધ્યેયાકાર વૃત્તિરે, આવી ઉમંગે શુભ પ્રસંગ અંતર કરજો.
સ્થળસ્થળ ધ્યેયને ન્યાળી લઇને, કલેશ સકળ આ ઉર હરજો.

દિવ્ય સુગુણ તેથી સહજે મળે.

મન નિશંક થઈ નિભય ફરે.....ધ્યેયાં

જે જન સદૈવ ધ્યેય હૃદયે ધરનાર છે.

તેને અખંડ સુખ ખીળ મળનાર છે;

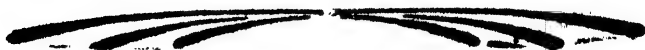
લેવી તાણી વૃત્તિ, ધ્યેયે ધરજો. આ...ધ્યેયાકારં

છે સુખ કારણ, ભવ દુઃખ તારણ,

ધ્યેય વૃત્તિને ઉર (સહ) વરજો.

સચિન્મય બની દશ દિશમાં પહોં.

આજ વીર સર્વે ફરજો. આ...ધ્યેયાકારં

શ્રી ઇષ્ટ ધામમાં જવા તૈયાર થનાર સાધકના અંતિમ ઉદ્દગાર.

૫૬. ૨૮.

(હવે રહ્યું બની બનાવવું એ લય)

જવાનું થયું, હવે મંગલમય પ્રભુને ધામ,
જ્યાં નથી જનન મરણ કે કામ. (૨)
જે છે અખંડ સુખનું ઠામ. જવાનું થયું.
બહિર પ્રદેશે દુઃખ બહુ લાગે, તેથી મન આજે તે ત્યાગે,
પામે સ્વરૂપે વિરામ. જ્યાં નથી.
ઉરથી વિષયનો પ્રેમ વિસારી, અંતર કીધું છે અવિકારી,
રટી પ્રિય પ્રભુનું નામ. જ્યાં નથી.
ચિરુપસધનું ભાસે આજે, અનવધિ સુખમાં જીવ આ રાજે
તાપ ટળ્યા છે તમામ; જ્યાં નથી.
જીવન આજે^૧ પલટ્યું આપું, જગપ્રતિ હાવે દષ્ટિ નનાંખું,
કરી લક્ષ છેલ્લા પ્રણામ. જ્યાં નથી.

૫૬ રટ

એક દિવસે સુખોની સોઘ કાઢવાને આવીયો દુઃખી

મનુષ્ય ગૃહ દ્વારમાં.

પૂછ્યું ગૃહની સમીપ જઈ, સાવધ મન થઈ સુખ ક્યાં

રહ્યું છે સંસારમાં એકઠું

સુખ અર્થ દેશે દેશમાં; હું પ્રેમથી ભટકી વળ્યો,

વળી તિર્થ વિશ્વે ગણાયજે, તે મધ્ય તો હું બહુ ફર્યો.

સ્વપ્ને પરંતુ સુખ ઝાંખી, મુજને કદી નહિ થઈ,

આવેલી શિર પર દુઃખ ખારી, લેશ હજીએ નહિ ગઈ.

મુજ ભાવિમાં સુખ નથી, વિચાર્યું મન થકી તેથી પડ્યો

દુઃખ ગારમાં.

પૂર્વોક્ત પ્રશ્નનો ગુરુ આપેલો પ્રત્યુત્તર.

સુખ તારી પાસે છેને, દૂર તેને તું ક્યાસેરે.

અનિચ્છિત રૂપે છે વીરા તું, ભયથી હવે શીદ ત્રાસેરે; સુખ

ધ્યેયા નુરુપ ધ્યાતા થતો, સત્ય નિયમ એ બન્યું;
 હૃદયે તેને અનુસરી, વૃત્તિ પ્રભુમાં તાણ. સુખં
 રક્ત પુષ્પની સંગમાં, સ્ફટિકજ રાતો જણાય;
 તેમજ દેહાપ્યાસથી, ઇશ તું શોધે બાહ્ય. સુખં
 શ્રદ્ધા પ્રભુમાં ધારીને, રટતું પ્રભુના બપ;
 સુખ તેથી ઘણું પામશે, બશે શિરના તાપ. સુખં
 પ્રકાશ જુદો ના હીપથી, નથી જુદા તેમ ઇષ્ટ;
 અંતર્મુખતા ધારીને, -જો બશે તુજ 'કલ્પટ. સુખં
 તનુ આ તુજશ્રી ઇષ્ટતું, મંદિર શાસ્ત્રે ગણાય;
 તત્ત્વમસિ એ વાક્યથી, તેની શાખ પૂરાય. સુખં
 સહસ્ર દલ પદ્મે રહ્યા, નિવસી અનેક દેવ;
 બહિર્મુખતા છાંડીને, તેની કરતું સેવ. સુખં
 બ્રહ્મા અધઃમાં રાજતા, વિપ્લુ નાભિ માંહ્ય.
 હૃદયે શિવ પોતે રહ્યા, હસ્તે ઇંદ્ર સદાય; સુખં
 અગ્નિ વાચામાં રહ્યા, નેત્રે સૂર્ય લગાય;
 નિવસે મહેશ્વર મૂર્ધમાં, દિવ્ય ગાન શુણાય. સુખં
 વશ્ણુ, ચંદ્ર, કુબેર યમ, શેષ અને વસુદેવ.
 તુજ શરીરમાં પ્રકટ છે, ટાળીદે ^૨અહમેવ. સુખં
 જો સુખ તારે વિશ્વમાં, પ્રાપ્તજ કરવું હોય;
 પ્રીતિ સ્વરૂપે જોડી દે, જેથી સુખમાં રહોય. સુખં
 સ્વરૂપમાં સુખ છે રહ્યું, શાસ્ત્ર પુરાણો ગાય,
 સમજી તેને ઉરમાં, લીનથા સ્વરૂપની માંહ્ય. સુખં

પરમાત્મતત્ત્વ પ્રતિ જયજયકાર યુક્ત સ્તુતિ.

પદ. ૩૦.

(જેને શિર પ્રીરતાર સમર્થ એ લય)

જય ત્રિભુવન વ્યાપક તત્ત્વ, હૃદય 'શિશુ સર્વે નમેરે આજે
આપથી નહિ કશું અન્યત્ત્વ, ધ્યાન અંતર ધરેરે. આજે
શુભ દિવસે આ શુભમય કૃતિને. અમથી નાથ કરવો;
સમૃતિ સિધું આપ કૃપાથી. નિર્ભય રીતે તરાવો. હૃદય૦
મહા મંગલ આપના કિરણની, દશ દિશ દ્યુતિ છવાઇ;
સ્થુલથી મહા કારણ સુધીજેતાં ખાલી આણું નહિ કાંઈ. હૃદય૦
સાચાં સુખનાં ખીજ ખહુ રોપો, આ અંતરની માંહિ;
મહારમ્ય ફળને પ્રકટાવો, જમવું ન રહેતું ક્યાંહિ. હૃદય૦
ખંધ હૃદયના દ્વાર ખોલીને, રવિજ્ઞાન પૂર્ણ પ્રકટાવો;
અમૃત મયી દ્રષ્ટિ નાંખીને, દશ દિશ વિજય કરાવો. હૃદય૦

૧-હૃદયના આવથી પુત્ર નમન કરે છે.

પદ. ૩૧.

(વિશ્વનાથ પ્રભુ મંગળકર્તા એ લય)

વ્યાપ્ત સંભર સચરાચર સ્વામી, વંદન શિશુ સઉ કરીએ.
 નલ, જલમાં, ને સ્થલમાં, દેખી આપને ઠરીએ,
 આપ નાવમાં બેસી તરીએ, સચ્ચિતિ રૂપ આ મોટા દરીએ
 આશ્રય છે તમ ધાર્યો;

જગત્માં આશ્રય તમ ધાર્યો.

શિશુ સર્વે આજે ગુણ ગાય,

છોડી આ અંતરની દુઃખરૂપ ચિંતાને લકિત પ્રભુની જહુ સાધીએ
 હરિસ્મરણની માળા લઈ હાથમાં કલેશ સકળ સદા^૧બાધીએ,
 એક લકિતના માર્ગ માંહિ વાધીએ.

દ્યો ઉગારી. શ્રી મુસારી લકત તારી,

અદ્ય વિનતિ માની લઈને કરજો એકાકાર. વ્યાસ૦

इष्ट प्रेमविरही वृत्तिना उद्गार.

૫૬ ૩૨

(આધવજ સંદેશો કહેજે સ્યામને. એ લય)

મારે નયને હે હુરિ આજે આવજો,
 ટાળીને આ વિરહરૂપ બહુ દુઃખજો;
 જોઈ જોઈ વાટ ગઈ હું થાકી આજરે,
 તો પણ દીકું ન આપતું કદિ મેં મુખજો.   મારે૦
 નિસાસા નાંખીને હરઘડી એકલી,
 ખેસી રહેતી મુજ મંદિરમાં નાથજો;
 વાંક પડ્યો શું એવો કે નહિ આવતા,
 વિચારજો પ્રભુ આપના મનની સાથજો.   મારે૦
 ઝુરી ઝુરી આ કાયા થઈ ગઈ દુઃખળી,
 જોજો તે જરી ધ્યાન ધરીને આજજો;
 લાખેણાં લહાવા પ્રભુ મારા પૂરજો,
 કંઈ દીનથી મેં સમાવીયા મનમાંજ જો.   મારે૦
 જુદાઈ કદીએ નાથજરી નહિ રાખશો,
 આપણુ ખે તો મૂળ સ્વરૂપે એકજો;
 માટે નમેરા થાવું તમને ના ઘટે,
 કહું છું આજે છોડી મુજ વિવેકજો.   મારે૦

ગાળી વ્યભિચારી મુજને શું કદિ નાથજી,
ત્યાગી દીધી આ ભવરણની માંદગીને;
પણ તમવીણુ સ્વપ્ને ચિતું નહિ કોઇને,
આપો આજે મુજને આપની છાંયજી.

મારે૦

અકળાઇ ગલરાઇ વચનો બોલતી,
નહિ તમવીણુ કો ઠરવા મારે ઠામજી;
આતુર છું સાંભળવા વાણી તમ તણી,
બોલોને પ્રેમે મુજ સમીપે શ્યામજી.

મારે૦

રડી રડીને આ હૈયું ખાલી કર્યું,
આજે પ્રભુ મેં આપતણી સમીપજી;
ટટળાવી ટટળાવી હાવે ન રાખશો,
કરજો ઉરમાં આપ સ્વરૂપ પ્રકાશજી.

મારે૦

મહા સમુદ્રે જળની ખોટો ના પડે,
જિંદુ કદિ તેમાંનું લેતા એકજી;
તેમજ આપને ખોટ નહિ કંઇ આવશે,
પ્રેમ તાણું એક આપતાં કદિ ઉદ્રેકજી.

મારે૦

(માટે) ભાર નહિ પડશે કદિ જિંદુ આપતાં,-
પ્રેમ તણું, પણ મળશે મને જીવીતજી.
તેથી કૃણા લાવીને કંઇ આપજી,
થાશે શાંતિ ત્યારે મારે ચિત્તજી.

મારે૦

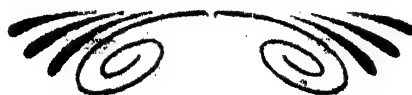
તમારું આગમન સુખ લેવા છે કે દુઃખ.

૫૬ ૩૩

(દમએ અંતરની આશિય એ લય)

અહિ કિં પ્રયોજન છે, આગમનંમ્.
 લેવા સુખ કે કદિ દુઃખ પરમ;
 અહિ આવી શુ સાધન સાધ્યું. હિતના માર્ગે શું મન વાધ્યું
 કે ઉલટું દુઃખમાં મન ^૧લાધ્યું, છોડી દમ નિજ ધરમ.
 વ્યાધિ મૃત્યુ જય શું કીધો, અજરામર રસને શુ પીધો
 કે શું અમૃત માની લીધો, ખ્યાલો વિષનો જે ^૨વિષમ.
 ઉરમાં શું શુભ વિચાર કર્યા, અંતરના ભય શું લેશ હર્યા,
 સર્વોત્તમ પદને શું છો વર્યા, કે અવિહિત કીધાં ^૩કરમ.
 છે કીર્તિ શું જગમાં પ્રસરી, મન સાથ વિચારી લ્યો તે જરી,
 હૃદયે એક પ્રભુનું ધ્યાન ધરી, ત્યાગી દો કાર્ય ^૪શરમ.

૧. ચોટ્યું. ૨. દુઃખ આપનાર. ૩. કર્મ. ૪. શરમ ઉપજાવે એવા કાર્યને છોડી દો.

इष्टने दर्शन आपवा प्रार्थना.

૫૬. ૩૪.

(એ...મન મોહન નવ બોલાવશે, એ લય.)

હવે હૃદય થઈ જરી ન વિતાવશે, જોઈ વાટ ગઈધું હારી,
ગઈ હારી.

પ્રિતમ તમ વિરહે કાયા ગાળી, દીધું લાન શરીરનું વિસારી.
જરીં

તલસુ આપનો લેવા પ્યાર, કયાં નથી દેતા હૈયા હાર,
આપનો એક ખરો આધાર.—છોડી આનાર;
નવ આલ્યા જશે, કંઈ ખીજે :મુજ ગીરધારી. જરીં
વહાલા લજવીન ઘટતી આમ, આજે મળજો પ્રિય મુજં રામ,
તમવીણુ મારે અવર ન કામ, તનમન અપ્યા છે તમામ;
ઝટ હવે આવીને દીન દાસી આ દેજો ઠારી. જરીં

આત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ અર્થે પ્રયત્ન કરવા સુબોધ.

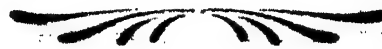
૫૬ ૩૫

(કોઈ દુધ દયો દીલરંગી. ઓ લય)

કોઈ આત્મ તત્વને જાણો,
જાણી સુખ અપરિમીત માણો;   હાં કોઈં
આત્મ તત્વને જાણવું, સુખ્ય વિશ્વની માંહય,
ગણાય તેથી વિશ્વમાં, પ્રજ્ઞા તેને ધ્યાય;   કોઈં
લેદ લાન વિસારીને, અંધુ સઉ આવાર,
આત્મ તત્વને જાણવા, થાજે સઉ તૈયાર;   કોઈં
વિધવિધ વિદ્યા વિશ્વમાં, થઈ ગઈ જેહ પ્રસિદ્ધ,
તે સર્વમાં શ્રેષ્ઠે, આત્મ વિદ્યા એક સિદ્ધ;   કોઈં
મેળવવાને પામવા, -નું વિશ્વ છે એક,
માટે તેની પ્રાપ્તિના, કરજો પ્રયત્ન અનેક;   કોઈં
જેના જ્ઞાન થકી સઉ, સ્થલમાં આનંદ થાય,
અંહુલાજ આટળી જઈ, જીવ તે શિવેસોહાય;   કોઈં

ઇષ્ટ સાક્ષાત્કાર કરનાર વૃત્તિના આનંદ વચન.

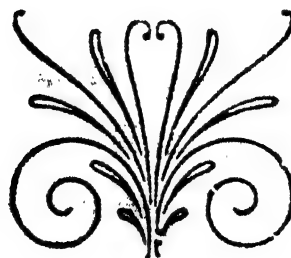
પદ ૩૬

(કુમ કુમ પાપ ધારીરે, એ લય)

ત્રિભુવનનાથ પામીરે, મનની ચિંતા વામીરે,
 અનુપમ સુખમાં આમીરે, રહી કશી ના ખામીરે;
 શોધ જેની નિશદ્દિન હું તો કરતી,
 (ત) મંબુલ મૂર્તિ દ્રષ્ટિ સમીપે તરતી,
 રહી કોની ના આશરે, હુઃખને 'ડહામી,
 હું રહું પ્રભુને પ્રણામી; ત્રિભુવન.

---

૧. બાળી. અર્થાત્ હુઃખનો નાશ કરી.

વિષયમાં મત્ત થઈ રમનાર મનુષ્યના તેને
 બોધ કરવા આવનાર સજ્જન મનુષ્ય
 પ્રતિ પ્રથમના ઉદ્ગાર, અને વિષયમાં
 દુઃખાનુભવ કરી રહ્યા પછીનો
 પશ્ચાતાપ તેને દૈવી અવાજ
 તરફથી પ્રોસ્તાહન.

પદ ૩૭ ગજલ

(મુંઝાબી કાં મને મારે. જવાહે દૃષ્ટિને દારે.)

તમારો ધર્મ તમ દારે, નથી તે કામ અત્યારે
 આવ્યા ઉપદેશને દેવા, વેદનાં વચનને કહેવા,
 મારે તે ઉર નથી લેવા, મેં વળી પૂછ્યાં એ ક્યારે. ત૦
 વિષયમાં સુખ છે જેવું, નથી બીજે કંઈ તેવું.
 ધારીને મન વિશે એવું, ભોગવું તેજ આ 'વારે. ત૦
 પ્રાપ્ત આ સુખને મૂકી, જાઉં ના બીજે હું 'ચૂકી,
 વિષયના પાનમાં ઝુકી, મન આ હર્ષને ધારે. ત૦
 ચોપાટી બાગમાં ફરવું, ફાવે તે કૃત્ય આચરવું,
 વચન નાહિત 'સાંભળવું, જવું ના માર્ગજે સારે. ત૦
 “વિષયમાં મ-ત થઈ વહેવું, જગે ના કોઈથી ડરવું,

અવિહિત કાર્ય આચરવું, "નિશ્ચયો એવા ઉર ધારે. ત૦
 બેમું હું ટામની ગાડી, ઈલેક્ટ્રીક પણ નહિ સાદી,
 અનુપમ સંગ લઈ લાડી, દિશાઓ ફરતો હું ચારે. ત૦
 રૂપ હું નારીના બેતો, નિરખીને હું ઘણો મહોતો,^૬
 હર્ષના આંસુઓ લહોતો, ઠહુછું સત્ય હું ખ્યારે ત૦

+   ×   +   +   +   ×   +   +
 ખરી મુજ ભૂલ સમજાઈ, વચન^૭ તમ માન્યુ નહિ કાંઈ,
 વચન તમ માન્યુ નહિ કાંઈ, આવી શીર દુઃખની ઘાઈ; ખ૦
 વિષયમાં સુખ ના દીધું, સીંધુજળ જેમના મીઠું,
 ખરે એ દારૂ પીધું, અચળ સુખ આપે નહિ કાંઈ^૮ ખ૦
 વિવિધ બહુ ભોગમાં ભમીયો, પડપને નિત્ય હું જમીયો
 (ભોપણ)આંયોના સુખનો^{૧૦} કીમીયો, શોધુ હું નિત્યજે ચહાઈ.
 અરે હું મર્ખ છું પૂરો, કર્યો અઠઠલ તણો ચુરો,
 વિષયમાં ધુમ્યો થઈ શૂરો, ગુમાવી આપડે લાઈ; ખ૦
 ગતિ મારી તે શું થાશે, વિચારૂ તો તો મન ત્રાશે
 પ્રભુતે દયા કેમ ખાસે, બહારે કોણુ આવશે ઘાઈ; ખ૦
 +   ×   ×   ×   ×   ×   ×   ×

ગીતિ

દૈવી અવાજ. પ્રભુ પ્રતિ પ્રેમે જાજે, વીરા સહ વિષય પ્રીત છોડી,
 કંઈણા સાગર લેશે, તને નિજ સ્વરૂપમાં ભેડી,

૪. થોડા ભેડેલી નહિ પણ વિજળીની. ૫. સ્ત્રી.

૭. તમારું. ૮. ખાઈ. ૯. દારૂના પીડામાં જઈ દારૂ પીવાથી તેની કેફને લીધે થોડીવાર સુખનું ભાન થાય છે પણ તે સાચું નથી તેમ વિષય ભોગ-વવાથી સુખ મળે છે તે પણ સ્થાઈ નથી. ૧૦. બહુ મંત્ર.

અંતરમાં જ્ઞાન પ્રકાશ કરવા ઇષ્ટને પ્રાર્થના.

પદ. ૩૮.

(અટારીયોપે ગીરાંરે કબુતર આધીરાત. એ લય)

મુજ અંતર આવી, કરો પ્રભુ જ્ઞાન પ્રકાશ;
 હવે ના તરસાવી, હરજો એ મુજ પ્યાસ.
 કૃતાર્થ થઇ હું, જેથી હણુ મારા ત્રાસ. મુજ
 કરુણા કરીને પ્યારા, આજે જ્ઞાન આપો;
 વરદ હસ્ત આપ, મુજ શિર ઉપર સ્થાપો,
 ઈરમાં વાસ કરી રહેલી અવિદ્યાને કાપો;
 બહિર અંતર પ્રભુજી મારી આપ વ્યાપો. કૃતાર્થ
 આપો જ્ઞાન સાચું, જેથી કંઈ માગવાનું;
 રહેના પ્રભુ, વળી કંઈ યાચવાનું.
 પૂર્ણ કરો મારા હૃદયની આપ ઇચ્છા.
 પ્રભુ જેથી રહે ના મારે બોલવાનું; મુજ

શ્રીફળ સ્તુતિરૂપ મંગલ.

૫૬ ૩૯

(જય જય ફળ જયહારી એવય)

જય જય પ્રભુ સુખ કારી, સુંદર શ્યામ હો;
 શિશુ આજે, તવ ચરણને સ્મરતા હાંજી.
 મંગલમય દિને આજે આપના નામનેજી;
 હૃદયના ભાવે સહ ઉચ્ચરતા, હાંજી. જય૦
 અનવધિ ગુણ પ્રભુ, આપના વિદ્યમાંજી;
 આપ છો અભરણ ભરતા, હાંજી. જય૦
 જનમ્યા પહેલાં તેં દુધ, દીધુ જનુની ઉરજી;
 સહ સમયે રક્ષણ પ્રભુ કરતા, હાંજી. જય૦
 આપની સાહય જેના શિરપર ગાજતીજી;
 સહ સ્થલ નિર્ભય તે ફરતા હાંજી. જય૦
 આત પ્રાત સર્વ માંહિ, તુજ રશ્મિ વ્યાપીજી;
 શિશુ તવ શરણ ગ્રહી ઠરતા હાંજી. જય૦

વિપત્તિ નાશ કરવાનો સરલ ઉપાય.

પદ ૪૦ મેવાડા

વિપત્તિના સમયરે, કરજો પ્રેમે હાસ્યનેરે,
 નેથી થાશે, અનવધિ ભવમાં મુખ;
 વિપત્તિ કદિ આવતીરે, અટકી જાશે એ થકીરે,
 માટે થાઓ, હાસ્યની અભિમુખ. વિપત્તિ૦
 ઉપાય એ ગણાતોરે, સાચો એક વિશ્વમાંરે,
 જેને સાધે, તરતજ જાતું દુઃખ;
 માટે જાંધુ આવજોરે, છોડી ચિંતા ચિત્તનીરે,
 રાખી રહેજો, રમીત અજાંડ તમે મુખ. વિપત્તિ૦
 કષ્ટ કદિ કદિ આવેરે, વિકળ થશો ના જરીરે,
 કાંજે તેનાં, નથી તમે સમીપે કંઈ ભાર;
 ખડગ તમારા હાથમાંરે, હસવાનું કદિ રાખશોરે,
 તો તો થાશે, સઘળા દુઃખ સંહાર. વિપત્તિ૦
 ભલે શરીરમાં વ્યાધિરે, નિસ દિન ઘર કરી રહેરે,
 ઉપજવીને, વિધ વિધ ભાતીના કષ્ટ;
 એને ટાળવા માટેરે, ઐપધ હાસ્યતાણું પીજોરે,

પીતાં થાશે, સઘળા વ્યાધિ નાટ. વિપત્તિ૦
 હાસ્ય તણીતો કુંચીરે, પ્રાપ્ત થાવી સુલ્લભ ઘણીરે;
 નથી તેમાં, કાંઈ દ્રવ્ય જરૂર,
 ઘર બેઠાં આવી મળે, આપણુ એ સર્વનેરે.
 મળતાં એતો, ઉભરાતા સુખપુર; વિપત્તિ૦
 શોક કેરા પ્રસંગેરે, હસવું કઠણ લાગતુરે.
 પણ બે કદિ બળથી તેમાં હસાય,
 કમે કમે એ થઈ જશેરે, મહાવરો પછી નિત્યનોરે.
 જેને સેવ્યે, સઘળા શોક વિલાય; વિપત્તિ૦
 અત્તર કુંડે ન લાગતીરે, દૂગંધ કેા દિનેરે.
 ત્યાં તો અખંડ, સુવાસ લહરિ ફેલાય,
 તદ્દત હસવું રાખતાંરે, સુખ સહ આવી મળેરે.
 હુઃખ તણો પછી દિપજ તર્ત ઓલાય; વિપત્તિ૦

પદ. ૪૧.

(પ્રભુના ચરણોથી ગંગા અવતરીરે, એ લય.)

તૃષ્ણા આ વિશ્વે, દુઃખ 'દાયીનીરે;
 એતો કરતી રૂધિર કેરૂં પાન.
 એ તૃષ્ણારે, રૂપે 'કૃષ્ણારે;
 એને છોડીને કરો પ્રભુ કેરૂં ધ્યાન.
 તૃષ્ણા તો મિથ્યા જેના ઉર વસેરે;
 તેનર^૩ ખરના સમાન કહેતા એવું ધિમાન.
 માટે ત્યાગીરે, રૂપે જાગીરે;
 થાઓ પ્રભુ લલિતમાં એક તાન.

૧ દુઃખ આપનારી ૨ કાળી ૪ ગધર્વ ગધેડો.

વર્ષા.

પદ. ૪૨.

આનંદ કારી વર્ષા ઋતુ આવી.
 મનહર મયુર યનગન નાચે,
 પિયુ પિયુ બોલી બપેયા રાચે;
 ખેડૂનો હર્ષે ગાન ગાતા.
 ખેતરમાં જઈને મલકાતા,
 વિજળી ચમકારા કરે છે;
 મોર તિમિરને સદા હરે છે.
 ગડગડાટ નલમાં ધણો થાએ,
 ફસરીતું વને જોર ન માયે;
 ગર્જના સુણીને એ બરાટે.
 ફટે માથુ એ વિકટ પહાડે,
 ચક્રવાકના નાદ સંભળાતા;
 નદી સરોવર સહ ઉભરાતા.
 સમુદ્ર પણ ધ્રુવવાટા કરે છે.
 ઉભરાતુ જળ સક સંઘરે છે.
 ચતુરા સ્વામી સોડે ભરાતી.
 આલિંગી પતિથી એક થાતી,
 વેલી વર્ષા યદી પ્રકુલ જણાતી;
 પુષ્પ વાસ ચોપાસે ફેલાતી.
 સૂર્ય રહે વાદળથી ઘેરાયો,
 કરે ઘડી તડકા ઘડીમાં ઢાચો;
 લીલી દીધી છે પહેરી ભુમીએ સાડી.
 વન ઉપવનની ખીલી રહી વાડી;

શ્રી ઇષ્ટ પ્રત્યે પ્રાર્થના

પદ ૪૭

(હે કૃષ્ણ મુરારી આશ્રય સાચોરે પ્રભુ આપનો એ લય)

હે મંગલધૃતિ ? આપ સ્વરૂપનું ભાન હૃદય કરાવજો.
આપ સ્વરૂપનું ભાનજ થાતાં, અવિધા સહજે વિલાય;
મતિમાં શુદ્ધ સત્યજ પ્રકટી, પ્રદા અનુભવ થાયરે. હે
હે કૃષ્ણા અધિ ? મુજ પ્રતિ આજે કૃષ્ણા દ્રષ્ટિ પ્રસારજો.
હક કરીને કૃષ્ણા માણું એવું કર્યું નથી કામ,
(કેમકે) આજ સુધી મેં અવળા માર્ગે

લર્યા છે પગલાંતમામરે. હે

હે સિદ્ધિ પ્રદાતા ? અર્થ સકળ મારા પ્રભુ આજે પૂરજો,
બળ, જ્ઞાન, શ્રી, સુખ ઇત્યાદિ, લેવા ઇચ્છું નાથ,
દાતા થઇને આજ તે દેવા, લાંબો કરો નિજ હાથરે. હે
હે જીવનદાતા ? મુજને જીવનખિંદુ કંઈકજ આપજો,
વ્યાધિ કેરા વિધ વિધ ત્રાસથી, તનુ આ બહુ પીલાય;
તુજ કૃપા અમૃત ખિંદુ મળે તો, સઉ વ્યાધિ દૂર થાયરે. હે
હે આણુ આણુ વ્યાપક ? હૃદ મંદિરીએ પ્રકટ થઇને વ્યાપજો
ગુપ્ત વિભુતી રહી સર્વમાં, બાણું છું હું સદાય;
પણુ આ તથનો આપનું જોવા, સ્થુલરૂપ નિશ્ચિન ચહાયરે. હે

પ્રેમ પ્રભાવને જાણનાર મનુષ્યના ઉદ્ગાર.

૫૬. ૮૪.

(અરે હું મસ્તાન પ્રેમની મને કાઢના છુંકરે, એલય)

અરે આ પ્રેમના પ્રેલાવ, આગળ તુચ્છ બધુરે;
તુચ્છ બધુરે, મેં તો માની લીધુરે.
અમૃત રૂપી પ્રેમનું તેથી વારિ પીધુરે;
આજે પ્રેમ વારિ પીધુરે. અરે૦

માનવ જાત આરંભમાં, પ્રકટયો પ્રથમે પ્રેમ;
દેવ સૃષ્ટિમાં પણ રહ્યો, પ્રેમ પ્રેમને પ્રેમ.
આકાશને પાતાળ સહ (પ્રેમે) રહેઠાણ કીધું, રે. અરે૦
સકળ સૃષ્ટિમાં પ્રેમનો, ગુપ્ત પણે રહ્યો વાસ.
પ્રેમે જોડાણ થતાં કરી, પ્રકટે ચમત્કૃત્તિ ખાસ;
અમૂલ્ય મોતી પ્રેમનું, સુજ હરત લીધુરે; અરે૦
ક્ષાર અર્ક જે હલલયનો, કરીએ જો સંયોગ.
વિધ વિધ ખનિજે થાય છે ધાતાં એનો યોગ;
તત્ત્વ જે વડે રહુવા બની પોષણ થાયેરે. અરે૦

રસા સ્વાદના પ્રેમથી માછલું બની જઈ મૃદ;
ગરલ ગળીને કાઢતું, જીવન રૂપી શુધપ,
હાથીએ પણ મોઢે જીવન, પરવશ કીધુરે. અરે૦

વિષય પ્રેમને કંઈ જનો, ગણુતા સાચો પ્રેમ,
 પણ તે જન જાણે નહિ, પ્રેમ તાણી કંઈ નેમ;
 બલીહારો વિશુદ્ધ પ્રેમે, જે નાવ ચલવે સીધુંરે. અરેં
 મુજ અંતરમાં પ્રેમનો પ્રકટયો આવિષ્કાર,
 કમે કમે હું થઈ રહ્યો, આજે પ્રેમાકાર;
 પ્રેમ ભોજન આજ પૂરા, ભાવે ખાધુંરે. અરેં

૧. સૃષ્ટના આરંભમાં પરમાત્માજ હતા. અને પરમાત્મા love is God થઈ God is love એ વાક્ય પ્રમાણે 'પ્રેમ એ પરમાત્મા અને પરમાત્મા એ પ્રેમ' હોવાથી સૃષ્ટિના આરંભમાં પ્રેમ હતો એ કથન અચોક્ક્ય નથી. ૨. જેનું મૂલ્ય અંકુશ ન જાય તેવું. ૩. talcoli નામના નિદાણ દ્વારનું Aarti નામના દ્વાર સાથે અમુક સંયોગોમાં મિશ્રણ કરવામાં આવતાં વિવિધ ખનીજ ધાતુ બને છે. ૪. ઓકસીજન અને નાઇટ્રોજન નામના એ તત્વ વડે હવા બની પોપણ થાય છે. ૫ જીવન રૂપી શુધને હરે છે અર્થાત મરણને વશ થાય છે.

પ્રેમ આતિથ્ય.

૫૬ ૪૫

સત્સત્કાર સમન્વિત ભાઈ, આજ પધારો મુજ ઘર માંહિ;
 પ્રેમે સ્વીકારે વિનતી મારી, સ્વાગત શબ્દને લ્યો ઉર ધારી,
 નથી તમ યોગ્ય મેં કાંઈ કીધું, અપકર્ચુ (તમે) માની બહુ લીધું;
 દર્શાવી આપી તમારી મહત્તા; દાખવી આપે હૃદય બળ સત્તા,
 (તમને) નથી પાણી લાવ હુંથી પૂછાયો,

નથી તમ બોધ કંઈ સંભળાયો;

પડી વ્યવસાયે સમીપે નબેઠો, નથી તમ શ્રમ ઉતાર્યો મેં હેઠો.^૧
 વિશ્રાંતિ ઘડી એક ન આપી, જોઈતી ઝટ વસ્તુ આણી ન આપી;
 યુધિષ્ઠરે જેમ કાંઈ ન આપ્યું^૨, મન જ્યાં હરિમય કરી સ્થાપ્યું.
 તેમજ આ વખતે હું આપું, હૃદય મુજ આપના રનેહમાં સ્થાપું.
 જે રનેહની કાંઈ રહી નથી સીમા, સિદ્ધિ આ તુચ્છ
 જ્યાં અભિમા મહિમાં;

પ્રેમે પરસ્પર શું રહ્યું લેવું, હૃદય જ્યાં એક ત્યાં શું છે દેવું;
 વહે જ્યાં પ્રેમના નિર્મળ ઝરણાં, ત્યાં સઉ બાહ્ય પદાર્થો છે તરણાં^૩
 ભલે હોય વિધ વિધ ભોજ્ય પદાર્થો, પ્રેમ વિના નવ તે પૂરે અર્થો;

સુકો રોટલો પણ પ્રેમથી આપે, ખાતાં તે મુખમાં અમી વ્યાપે,
કેળાની છાલ જે તુચ્છ^૧ ગણાયે, પ્રભુ મુખથી તે આરોગાયે.
પ્રેમે આપી હુતી તેથી તે ખાધી, ધન્ય તે નર જેણે પ્રેમ પ્રોત સાધી.
વિદ્ધ એ પ્રેમાતિથ્ય માની, ગણો સુદામા સમ^૫ મીજબાની.

સ્વર્કર્તવ્ય સાધવા જીવને હિતવચન.

પદ. ૪૬.

તારું તું ને, ને,

ભય માત્ર ખોળે.

સ્વરૂપમાં સ્હોળે;

અન્ય નહિ મ્હોળે,

તારું જવ નેરો.

તેમાં મતિ પ્રારો;

(તેનાથી) દુઃખે નવ રારો,

પ્રભુ દુઃખ રાદારો;

૧ તમને શાંતિથી બેસવા દિધા નથી પણ અન્ય મનુષ્યોએ વાત કરાવી કરાવી શ્રમ આપ્યો છે. ૨ રાજસૂય યજ્ઞની સમાપ્તિ વખતે યુધિષ્ઠિર રાજાએ સર્વને અમુક અમુક વસ્તુઓ ઇનામ આપ્યું હતું પણ કૃષ્ણ-પરમાત્માને કંઈ ન આપ્યું આથી કુંતા માતાએ તેમને આશ કરવાનું કારણ પૂછતાં તેમણે જણાવ્યું કે મેં મારું મન કૃષ્ણ પરમાત્માને આપી દીધું છે હવે મન કરતા કંઈ વસ્તુ વધારે મોટી છે કે હું એમને આપું ૩ વિવિધ પ્રકારના ભોજ્ય પદાર્થો હોય પણ જે તે પ્રેમથી અપાયા ન હોય તો તે એક તરણા સમાન છે. ૪ નાંખી દેવા જેવી. વિદુર નારીએ ભગવાનને પ્રેમમાં બાન બુલો કેળાના ગરને બદલે છાલ આપી એ વાત પ્રસિદ્ધ છે. ૫ સુદામાના તાંદુલ જેવી.

૧ નારા કરશે.

પદ ૪૯

(હોંસા રહેને કાનુરા તેં મારું આજ હજી ઘર કાઢું. જોલય.)

આવી આજે, યોલજેરે. સઉ રામનું નામ સુખકારી,
 ઉરમાંહિ ધારી, અવર વિસારી, રટી અવધ ણિહારી;
 આજે થઇ અવિકારી; જોા૦
 સાચી કમાણી એક લવમાંહિ જાણી, માળા
 લઇ (ને) શ્રી ગીરધારી;
 રટી હ્યોને તે અપ્પ પ્રહુરલાઇ, વિષય પ્રિતને પદારી. જોા૦
 માનવદેહ મોંઘા ફરી નહિ આવે, તમ અંતરમાં તે વિચારી,
 સાર્યક કરવા તેને હરિશુભ જાઓ જોથી;
 આવે ન જનિમૃત્તિ વારી. જોા૦
 હરિનામ યોલવાની નિત્ય જો નાખશે,
 બંધુઓ તમે રીત સારી;
 ધર્મિત અર્થો એથી સઘળા પૂરાશે,
 એવી વાતજ વેદે ઉચ્ચારી. જોા૦

પ્રભુની માયા.

પદ ૪૮

(કાનુડા તારી કામલ કરનારી, એકથ)

પ્રભુની માયા, અદ્ભુત છે ભારી,
 જોઈને મુજ મતિ ગઈ હારી.
 ઋષિ મુને સઉ લોભવનારી,
 જોઈને મુજ મતિ ગઈ હારી.
 મુનિ સઉ લોભવનારી, ગયા સિદ્ધ કંઈ તેથી હારી,
 આ માયા, (૨) ચૈદ્ભુવનમાં વસનારી;
 જોઈને મુજ મતિ ગઈ હારી. પ્રભુની०

બલ્લ આપવા ઇષ્ટને પ્રાર્થના.

પદ. ૪૯

બળ મને આપો.

વિધ વિધ સાધનને કરવા, આ દુરતરભવ જળ તરવા વળી અખંડ સુખે વરવા
 બળ મને આપો.

પંગુને ગીરિવર ચઢવા, જોર ક્રોધ કલેશનું હરવા, તેમ સ્વરૂપ માંહિ ગરવા.
 બળ મને આપો;

જનિ મૃતિ પાશ ઉદ્ધરવા, સુખ દુઃખમાં સમ વિચરવા,
 જરી સ્વરૂપ રાજ્યમાં ફરવા.

બળ મને આપો.

પીડા આ મુજ પરહરવા, સુખી થઈને અન્ય સુખી કરવા,
 અતે અવિચલપદ ઠરવા.

બળ મને આપો.

પ્રભુ મનિ સુખ દેનાર છે.

પદ. ૫૦.

(કાનુડા તારી કામણ કરનારી, એ લય.)

પ્રભુની ભક્તિ, ઉત્પત્તિ દેનારી,

સેવો કે તેને નરનારી,

ભવનાં દુઃખને સત્વર હરનારી:

સેવો કે તેને નરનારી.

દુઃખને સત્વર હરનારી, વળી ઉર શાંતિ કરનારી;

છે સાચી (૨) ઇષિસત કૃણ અર્પવનારી,

સેવો કે તેને નરનારી. પ્રભુની૦

વંદન.

પદ. ૫૧.

અષ્ટપદી.

વંદન.....ત્રિભુવન તાત;

અખિલ જગ આધાર સ્વામી,

આપ છે સા.....દ્વાત: વંદન૦

આપ કિરણ છે આદિ ભુવનમાં,

આપજ અપી તેજ વાત;^૨ વંદન૦

રક્ષણ ભવમાં પ્રતિદિન કરતા,

જય જય કમળા કાં...ન્ત: વંદન૦

આ આરંભે ઓથ ગ્રહી છે,

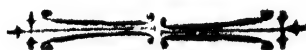
પાર ઉતારો સુખ શા...ત;^૩ વંદન૦

વૃત્તિ વિરહ.

૫૬ ૫૨

(જાણ કયાં દઈ વચન. નહિ કરવા દઈ ગમન, એલય)

પડતું ચે ' ન ન મન, નીરખ્યા ના જગ જીવન,
કમે કમે શોષાતું ચાલ્યું. આજે આતન, આજે આ તન.
દર્શાવો નીજ વદન, (જે) જોવા ચાહું મુજ નયન
વિલાસી, આ દાસી, છોડીને ના જાઓ વન. જાઓ ન વન.
ભાવતું જરી ન અન્ન, વિયોગ અંગ કરે દહન,
હરત ગ્રહી પાસે તેડો તો, થાય શાંતિમન, શાંતિમન.

દ્રષ્ટ પ્રેમી ભક્તના વચન.

૫૬ ૫૩

(આવો દીલખર પ્યારાજી, મંચ તો હુંમખર વારીયાં. એલય)

જય શુભ શુભ સંપન્ન આત્મરવિ, પૂરા પ્રેમથી સેવતો,
પ્રભુ આપ તણી દુતિ છે અવનવિ, (તમને)
હૃદય ભજી હું ભેટતો. જા
સઉ સ્થલમાં, આપ રૂપને ન્યાળતાં, (ર)
ટળતી ઉપાધિ અંતરની, અનવધિ મુખમાં રાજ તો.
ઓ.....આપ પ્રભાને ન્યાળીને, આજ હું ભવની માંહિ,
કૃતકૃત્યતાને અનુભવું, રહ્યું ન ભટકણ ક્યાંહિ;
હર્ષ કહી શકું, આજ ન મુખથી. પ્રભુ

હિતકારી સુવોધ.

૫૬. ૫૪.

(કય દેવ ખ્યારી કહેશો; મુને કહેશો. એલય.)

અરે વીર બોધ આ લેશો, આજે લેશો, ઉન્નતિ પદે વહેશો
 હુઃખ માત્ર ^૧દહેશો; અરે
 આમ કર્યું મેં તેમ કરીશ હવે, મારતા ના એવી કદિ ^૨દેશો; બોધ
 નિશ્ચય બળને નિત્ય વધારી, કર્તવ્ય ભુખીમાં પ્રવેશો;
 અંતર અશ્રદ્ધા સત્વર કાપી, રાચી શ્રદ્ધા માંહિ રહેશો.
 હું મ.૩ં એ જ્ઞાન વિલાવી, પ્રેમ દાન સર્વને ^૩દેશો;
 ઉડા ઉતરીને જાજો અંતરમાં, ઇષ્ટધ્યાનમાં જરી બેશો.
 જે ધ્યાન સિદ્ધ થયે સઘળું પમાતું, ટળી જતો આ જીવ ^૪વેષો;

^૧ નાશ કરશે. ^૨ સફાઈ ^૩ જ્ઞાતભાવનો વિશુદ્ધ પ્રેમ સર્વ પ્રતિ
 પ્રેરશે ^૪ જીવ વેષ.

૫૬ ૫૫

દરબારી કાનુડો, ધુપદ

ૐ પ્રભુમું ઘટ ઘટ સ્વામી.
 આપ પ્રભુ છો અકળા અકામી. ૐ
 શિશુ તવ પદને રહે પ્રણામી. ૐ
 આપો શુદ્ધ સત્ય જ્ઞાન અવિદ્યાનું કાપો ભાન;
 મુખ સ્થાન, આપો મહાન. ૐ
 ઉન્નતિ કરજો, દુઃખ આ હરજો;
 મુક્તિ આપો, કર શિર સ્થાપો.
 બહિરંતર પ્રભુ આપ આપજો;
 જુદા આ હવ પણાને સઘ કાપજો.
 પ્રભુ આપ છો અંતર્યામી; ૐ

ઉપકાર સ્મરણ

૫૬ ૫૬

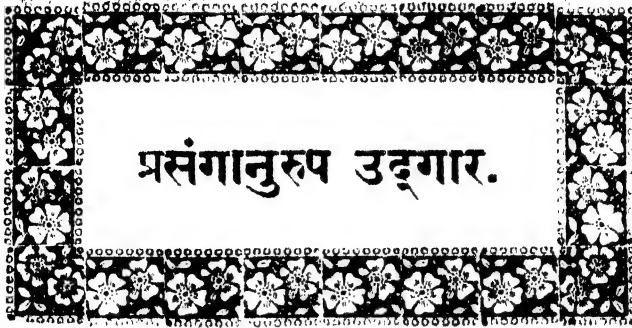
(આહો ભાગ્ય જનમાં તે જનને, જેને મળી શિયળવતી તારી. અંત્ય)

પ્રભુ આપના ઉપકાર થયા,
મમરંક ઉપર બહુ ભારી;
મતિ અદ્ય અતિ આભારી, ગુણ કેમ કરી કથનારી. પ્ર૦
આ દેહ માનવ આપ્યો મુજને, આપની કૃપા અનવધિ,
તં સ્મરતાં સ્મરતાં જાય યુગો, આજ આ લક્ષાવધિ;
પ્રભુ એથ લવમાં તારી,
અન્ય સહાય નથી કોઈ મારી. પ્ર૦

ઉપકારના બદલા તરીકે, મુજથી કશું પ્રભુ નથી થયું,
આ છોડી દઈ પ્રભુનામ, ઉલટું મન અન્ય સ્થળ ગયું;
ઉન્નતિ લવમાં કરનારી,
મેં શોધી નથી કંઈ ખારી. પ્ર૦

હું આ 'વો છું પણ હે પ્રભુ ? આપજ મુજને પાળતા,
સ્મરી આપનો તે ગુણ નયનો આંસુ આજે ઢાળતા;
જય જય શ્રીધર સુખકારી,
વર્ષાવો કૃપામૃત વારી. પ્ર૦

પ્રસંગાનુરૂપ ઉદ્ગાર.

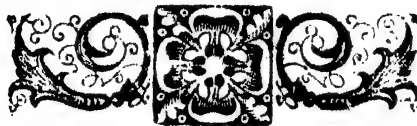
પદ. ૫૭.

હરિગીત.

વિના પ્રયોજન હર ઘડી, જે જન બહિરે જાય છે.
માન ઘટી જઈ તેહનું, તે કાષ્ટ તુડ્યે થાય છે;
પહેલાં જનો જે આપતા, તેમાન સઉ અળપાય છે.
સ્વાગત ભરેલી આવો, એવી વાણી ના ઉચરાય છે;

x + + x

જ્યાં હૃદય એક છે થઈ રહ્યા, ત્યાં નિયમ આન રખાય છે.
એવું વિચારી હર ઘડી મન, સ્નેહી ઘર પ્રતિ ધાય છે.
ચાહે કે ના ચાહે કદિ, બુદ્ધિથી કંઈ સમજાય છે.
પણ પૂર્વનો સ્મરી સ્નેહ આજે, અલક્ષ તે પ્રતિ થાય છે

આત્મસ્વરૂપનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા સુબોધ.

૫૬. ૫૮.

(માનિતી મદન સદન સમ કંપીત, એલય)

જાણીને આત્મસ્વરૂપ સુખ કાજ વીરા તું.

આજ સાધી તે લે;

સ્વરૂપ અનુભવ તું તો કરી લે.

સુખ રૂપ ચિતિ જ્યાં નહિ લીતિ (તેમાં) વૃત્તિવાળી તું લે;

જાણીને૦

નરતનું પામી એ કરવાનું.

જ્ઞાન સ્વરૂપ અંતર ભરવાનું,

હુઃખ સહિ ટળતાં, સુખ બહુ મળતાં.

એકમ જાને, તું સ્વરૂપના ધ્યાને, થમ એક તાને,

આજે કટિ કસીતું તેમાં ધાને, ભુલી દ્રવ્ય ભાને.

જાણીને૦

સંસારમાં રહેવા છતાં તેથી પર રહેનાર તત્ત્વજ્ઞ મનુષ્યના ઉદ્ગાર.

૫૬ ૫૮

(રંગી, આ દુનિયાના રંગી એ રંગી. એ લય)

સંગી, જન મને ધારતા સંગી, પણ હું નિઃ સંગી,
ખરે હું ના સંગી.

કોઈ કામીને કોઈ ધારે, દેશી અને લોભી વિચારે,
અનુમાન કરે દોરંગી (૩) સંગી૦

રહું પ્રાપ્ત વ્યવહારોમાં, પણ મન આ લક્ષ્ય સ્થલમાં,
સદાયે રહું છું હું રંગી (૩) સંગી૦

દેહે રહું હું દેહથી ન્યારો, અગમ પ્રદેશે વાસછે મારો,
કરું સુપ્રયત્નો જંગી (૩) સંગી૦

સ્તવન.

૫૬ ૬૦

વાસ તારો.....વાસ તારો;

ઉરે લહાય, સઉ સ્થળ માંહ, બ્રમવું કયાંય,

રહેતું ન હા.....વે;

એક રૂપ, છે અનુપ, તુજ સ્વરૂપ. (૨)

તુજ સ્વામી, બહુ નામી, કરું પ્રણામી.

ગુણ પાર ના.....વે;

પાળનાર પોષનાર, છે પ્રભુ દુઃખ ટાળનાર.

કર્તા.....ભક્તા.....સ્વામી.

શિશુ ગુણ ગા.....વે;

વિષયથી દુઃખ પામેલા જીવની દૃષ્ટપ્રત્યે પ્રાર્થના.

પદ. ૬૨.

બાળું ન ભકિત;
હું કાંઈ તારી.
મતિ શી મારી,
કરુણાને ધારી,
લેજો ઉગારી.

x x x x

તપ પ્રભુ નથી કાંઈ કીધું;
વૃત્ત રહું મેં કાંઈ ન લીધું.
બોધામૃત મેં જરી ન પીધું,
જીવન ગાહું લાંકયું ન સીધું;

+ + x +

ઉરે કીધો શ્રમ ના તમને જોવા;
સુદૃઢ કરી આ પાપને ધોવા,
ગયો ના, પણ ગયો અધર્મે પ્રોવા.
હાવે હું લાગ્યો હારીને રોવા;

x x + +

આપ પ્રભુ છો દીન દયાળુ,
થાજો રંક ઉપર કૃપાળુ.
ઉરમાં લેજો બોલવું કાલું,
આપો સાચી મહી તે હું ચાલું.

ઇષ્ટઅનુગ્રહ પ્રાપ્તવૃત્તિની કૃતકૃત્યતા.

૫૬ ૬૨

કૃત કૃત્યતાનું જ્ઞાન કરાવી, મને આજ અંકમાં લીધીરે,
 લીધી, કીધી વૃષ્ટિ સુંદર, અનવધિ હર્ષને કીધીરે મારા પીતમણ
 દુઃખનો મુજને પવન ન લાગે, નાથની પાસે રહેતાંજી,
 શાશ્વત મુખને પામી આજે, અધરામૃત રસ લેતાં. માં
 ગાંડી ઘેલી થઇ મુજ પ્રિયતમની, પ્રતિદિન ફરતી સંગેજી,
 પ્રીતિ આંધી નાથધી એવી, જેવી સુવર્ણને નંગેજી. માં

શ્રી ઇષ્ટની પ્રાર્થના.

૫૬ ૬૩

[સીતાના મહિનાનો લય.]

પ્રભુ આપની કરૂણા અપાર, વર્ણી જાતી તે નહિ,
 આપો ઇચ્છિત સુખ આવાર, ભ્રમવું રહે ના કંહિ.
 મુજ અણુ અણુમાં હે પ્રાણુ ! આપજ વ્યાપજે,
 હમ સાચા સુખોની લહાણુ, દુઃખડાં કાપજે.
 પ્રભુ મારે આ જગની માંહિ, ઠરવા કેરું ઠામ છે,
 મુજ દિલની જાણો છો વાત, આપ આરામ છે.
 હુથી અંતર ગણશે ન કાંઈ, વિનવું પાચે પડી,
 કરો એક રૂપે મને આજ, કહું છું હું રડી.
 વહાલા વાસ્તવે એક સ્વરૂપ, હતા જાને આપણે,
 જુદા માની હું દાઝ્યો નાથ, જીવત્વનાં તાપણે.
 પ્રભુ મારા એ ઉરનું અજ્ઞાન, હરજો કરૂણા કરી,
 ટાળો મિથ્યા આ હું અભિમાન, વિનતિ આ ઉર ધરી.

બ્રહ્મદશાને પ્રાપ્ત સાધકનાં વચન.

પદ ૬૪.

(આ માણી હું તો સમગ્ર મારી ભુત. એત્રય)

આજે મારું, જીવન થયું છે પ્રકુલ્લ;
 ગયું આ ભવનું દુઃખ રૂપ શુળ. આજે
 જીવ પદ હાવે, નજર ન આવે; (૨)
 અંતર શિવોહં સ્કુરાવે.
 રહ્યું મારે ન ભમવું કાંઈ,
 જાણ્યું મેં તો સર્વ વસ્તુનું મૂળ; આજે
 વૃત્તિ પ્રભુમાં જઈ શમાતી.
 કદિ હાવે એ પૃથક ન થાતા,
 ચિત્તિ રૂપમાં ભળી સુખ દાઈ.
 સુંદીને પ્રભુ કૃપા રૂપ કુલ. આજે

દુર્ગુણી સ્ત્રીનાં લક્ષણ.

૫૬ ૬૫

(વૈષ્ણવ. પ્રાણ ચક્રી મને પ્યારા, એ લય)

દુર્ગુણી, નારી ન સુધરી જાતી,
 ભલે બોધ દીઓ ભાતી ભાતીરે: ૬૦
 કાળ રૂપ ગણતી પતિને હમેશા દોષ તેનાં જોવાને ધાતી,
 અન્ય રનેહી મળે તેની સંગાથે, પતિ અવશુષ્ણને ગાતીરે. ૬૦
 હસેને બોલે અન્યની સાથે પણ, પતિથી બોલતાં લજાતી,
 બોલવાનો કદિ પ્રસંગ આવેતો કોઈ પૂણું વાણી ઉચરાતીરે. ૬૦
 મરણ ઇચ્છે પતિનું હમેશાને, વૈમનમ્ય ભાવને ગ્રહેતી,
 ઉરમાં ના મળે પ્રેમ સાચો કદિ, પતિથી દૂર નિત્ય રહેતીરે. ૬૦
 આમ કરીશ અને તેમ બોલીશ તો પતિની કીર્તિ હણાતી,
 વિચારતેનો કર્યા વીણુ સઉસ્થળે, વાક્યને વદતી ભળાતીરે. ૬૦
 લાજ મૂકીને કુલટા નારીને સંગે, વાસ કરીને એ રહેતી,
 આ માફું હિત કરેકે અહિત તેની સમજ ઉરમાં નથી લેતીરે. ૬૦
 પતિ એજશુર અને પતિ એજ ઇશ્વર, બોધ એવોન ઉરમાં ગ્રહેતી,
 પુંજ ઠેકાણે વાક્યવિરોધના, સુખથી વર્ષવા દેતીરે. ૬૦
 પતિ કોઈ અન્ય ત્રિયાની સંગાથે બોલતો કદિ એ જોતી,
 સાર અસાર વિચાર કર્યા વીણતે, અવળો અર્થ તુર્ત ગ્રહેતીરે. ૬૦
 જુએ નહિ આને સબંધ છે કેવો, વાત કેવી એની સાથે થાતી
 એતો માત્ર ઉપરથી જોઈને, કરતી અશુભની પ્રતિતીરે; ૬૦
 પોતે વિકારી હોય તેથી તેને પણ; વિકારી દ્રષ્ટિ દેખાતી.

જેમ લાલ કાચની મધ્યે જોવાથી, લાલ સૃષ્ટિ આ જણાતીરે; હું
અંબા તુષ્યતિ મયા નતયા. એ વાક્ય પ્રતિતી તેમાં થાતી.

અવળા અવળા માર્ગને શોધી લઢવાને એ વાગ્ય ચડાતીરે; હું
પતિ કહે આમ કરવું છે ના તે તથી અવગો માર્ગ સડાતી.
અવળચંડા એવી નારી આ કાળમાં સહસ્રાવધ જણાતીરે; હું

સર્વત્ર સુખ વિલોકનાર મનુષ્યના ઉદ્ગાર.

૫૬ કંઠ.

[મને કૃષ્ણવિના કાંઈના ગમતું, એ લય.]

મને સુખ સડળ નજરે પડતું,
હાવે અશુભ દ્રષ્ટિ આ ના ચડતું. મને૦
સુખ અબ્ધિ પાસે હું સદા મહાલતો,
આ ઉર અભિમાનને, વિલાવતો;
દુઃખમૂળ સૃષ્ટિમાંહિ ના જડતું. મને૦
દ્રષ્ટિ આ સુખને જોઈ રહી,
તાદાત્મ્ય લાવને પામી સહી;
પરિચ્છિન્નતા સઘળી મન સુખે ગાળતું. મને૦

૧ મારી સ્ત્રીયા મને સંતાપ નથી કેમકે તે દુર્ગુણી છે. તેમજ મારી
સ્ત્રીને મારાથી સંતાપ નથી. કેમકે તે દુર્ગુણી હોવાથી તેના સ્વભાવને
અનુકુળ માફ વર્તન નથી તેથી ઉપરના વાક્યની પ્રતિતી પ્રતિકુળ અર્થાત
દુર્ગુણી સ્ત્રીમાં થયા સીવાય રહેતી નથી.

વૃત્તિરૂપી પત્નિનો દૃષ્ટરૂપી પતિ સાથે અભેદભાવ.

પદ. ૬૭.

[વેણુવ પ્રાણ થકી મને પ્યારા. એ લય.]

આપણે એક અભેદરૂપે રહેશું,
કહિ જુદાપણું નવ લેશું રે. આપણે
પ્રેમે પરસ્પર એક બીજામાં, સ્નેહ વૃદ્ધિ વર્ષાવીશું.
હૃદયથી હૃદયને કરી લઇ એકઠાં, દ્વૈત ભેદને દહેશું રે. આ.
પ્રીતિના પુષ્પની મધુર વાસને, નિશાગ્નિ પ્રાણથી ગ્રહેશું,
અદ્વૈતપણાના માર્ગમાં આવી, અળગાં જરી નહિ રહેશું રે.
એકમેક સાથે મળી હસ્ત આ ઝાલીને, પ્રેમ નદિ માંહિ નહાશું,
કહિ તરછોડી મુખના ખતાવો, તોપણ અમે તો આપ ચહુશું રે.
છુટશે નહિ કહિ સળંગ આ આપણો, મરણે પણ છુટાં નવ થાશું,
દેહનું મરણ કહિ આવશે મને તો, આત્મામાં એક થઇ જાશું રે.
આત્મા સદૌહિત મારો અને આપણો, એક છે સદા એમ ગાશું,
વિચાર એવો આણી આ ઉરમાં, (મારા)

મરણથી હું નવ ત્રાસુરે. આ
(કેમકે) દેખીતું મરણ એ દેહનું પણ. સાચું નથી એ ઉરલેશું,
એકપ્રકારની નિંદ્રાની સ્થિતિએ, જણાય જ્યારે હું આત્મે પ્રવેશું રે.

૧. મરણ એક પ્રકારની નિંદ્રા છે એવું જ્ઞાન જ્યારે હું આપના સ્વરૂપમાં-આત્મામાં પ્રવેશું હું ત્યારે થાય છે. અને તેથી જેમ નિદ્રામાંથી ઉઠ્યા પછી ખેદ થતો નથી તેમ મરણથી પણ મને ખેદ થતો નથી.

સ્વરૂપ ભાવના કરવા સુબોધ.

પદ ૬૮

(ના કરે, હો કાળી કોયલડી ટહુકાર એ લય)

સ્વરૂપની ભાવના, કરો નિત્ય જેથી દુઃખ જાય,
 વળી સાચી શાંતિમાં સુવાય;
 બળ ઐશ્વર્ય બહુ ઉભરાયરે. સ્વ૦
 સુખ સમિરની લહરિ નિત્યે, મંદજ મંદ ત્યાં વાય,
 આનંદ આનંદ બહુ ઉભરાતો, દ્રષ્ટિ સમીપે જણાયરે. સ્વ૦
 દ્રવ્ય જગતના મોહથી છુટવાનો, છિ એ એક ઉપાય,
 સર્વાધિષ્ઠપણું ભાન કરાવે, જન જો કદિ તે ધ્યાયરે. સ્વ૦
 ત્રિવિધિ દુઃખના અગ્નિ રૂપી, લાહ્યથી ત્યાં ન અવાય,
 જળ પડતું જ્યાં મુશળધારે, અગ્નિથી ત્યાં શું ટકાયરે. સ્વ૦
 મેળવવાનું પામવાનું જે, તે પ્રકટ સ્વરૂપે ભળાય,
 અશક્ય દુર્લભ કાંઈ નથી ત્યાં, પૂર્ણતા વ્યાપી લહાયરે. સ્વ૦
 સ્વદષ ન ભાન આ જીવત્વ કેરું, રહેતું અંતર માંહી,
 શિવપણાનો અનુભવ મતિમાં, તત્ક્ષણ પ્રકટજ થાયરે. સ્વ૦
 રસિ ને તૃપ્તિ પૂર્ણ રીતે સ્વરૂપની, માંહિ રેલાય,
 જે જનસ્વરૂપની શોધ કરે તેનું, ટળે ભટકણ ભવમાંહીરે. સ્વ૦

મયથી ઘેરાયલા જીવને પ્રોત્સાહન.

૫૬. ૬૬.

છં સમય (૨) તારી પાસે, હથીઅર હવે શીદ ત્રાસે;
અહિં તહિં, (૨) ભટકી નાશે, પણ જે રહ્યા છે વાસે.

અંતરમા ઉંડો જાગે,

એકાગ્ર વીરા તું થાજે.

ઉત્તર સંભળવા કાજે;

અનુપમ, (૨) મુખ ત્યાં લેશે, ભવની ભાવટ ગળી જશે;

+

+

×

×

ઉત્તર તુજને શું ન મળીયો,

કાંજે તુજ મુખ વિકાર કળીયો.

(ક્રમકે) તું લાગે ચિંતામાં ગળીઓ;

તે છોડી (૨) શાંતિ નદિમાં નહાશે, ઉત્તર આ તવ સંભળાશે;

તું પ્રણવ મંત્રને સદાજે,

જપી તેં શાંતિમાં નહાજે.

અણ અણથી એકજ થાજે,

તુજ ઉત્તર (૨) પ્રભુ તવ હેશે, પોતાને કરી તને લેશે.

જગપતિ રહ્યા તુજ વાસે,

હથીયાર ભકિત રૂપ પાસે.

ગ્રહીને તું નિમય થાશે.

મુણ તારા (૨) અનવધિ ભવમાં ગતશે, જ્યાં જ્યાં પછી તું જશે

આનંદનદિમાં સ્નાન કરવા નિમંત્રણ.

પદ ૯૦

(બાધ નાગ સમજને બેસી રહીએ.)

આજ આલો આનંદનદિમાંહિ પહેલા, લેગને સુખ
જઈએ દોડી તાંહિ પહેલા,
રાગ દ્રેશ આદિ છોડીને આવજો, રાગશે મન નહિ મેલાં;
આનંદનદિતું જળ પાન કરી પ્રાને, યાજો આનંદ સંગ ઘેલા.
દુઃખોને ટાળવા જન ઘણાં કહેતા, ઉપાય સહેલા સહેલા;
પણ તે સર્વમાં આનંદ શ્રેષ્ઠ છે, અવર છે મૃગ જળ રેલા.
આનંદ જળ સીંચી દેહમાં લગાડો, આનંદ મૃગ કેરા વેલા,
રમ્યકૃષ્ણ આનંદ કેડું પ્રકટાની, આનંદના થાઓ ચેલા.
હોય જ્યાં કોધ રૂપી અશિ વ્યાપેલો, આનંદ જળ રેલ છેલા;
રેડી નિરંતર તેને ઓત્રવજો, અગ્નિરૂપ કોધથી ઢાઝેલા.

નિશ્ચય વડ આપવાઈએ પ્રાર્થના.

પદ ૭૧

(હવે મને હરિનામથી નેહ લાગ્યો એ લય)

પ્રભુ મને, નિશ્ચય બળ બહુ આપો.
આ અશ્રદ્ધા અંતર કાપોરે; પ્રભુ
નિશ્ચય બળ વિના કાંઈ ન થાતુ, કંતો થઈ રઘવાયો;
લેશ નહિ હિત માર્ગમાં આવ્યો. દુઃખથી થઈ ગયો કાહ્યારે. પ્રભુ
શુભ કોઈ કામ હું કરવા માંડું કે, અશ્રદ્ધા સામે થઈ આવે;
નિશ્ચય બળનો ભંગ કરાવી મુજને, અધિક અધિક સતાવેરે. પ્રભુ
દીટોડીમાં જેવું નિશ્ચય બળ હતું, તેવું પ્રભુજી મને આપો.
ભગિરથ જેવું નિશ્ચય બળ કંઈ કરૂણા કરી હું માં સ્થાપોરે. પ્રભુ

મોહનિદ્રાથી જાગ્રત થઈ પરમતત્ત્વમાં એક થનાર વૃત્તિનું વર્ણન.

પદ ૭૨

(એજ માંગે. સાહેલી સહ સંગે મળી, એ લય)

આજ જાગે આ વૃત્તિ સહ મોહ ત્યજી,

જહિર પ્રદેશે હાવે, કહિએ ન રહેવું;

એવો નિશ્ચય કરે છે એ મન વિષે, હાંહારે, એવો

આભુષણ સુગુણ સજી. આજ

મનમાં, ઉપરતિ સત્ય એ ધારતી,

ભય માત્ર સકળને એ સંહારતી.

પ્રભુ સુખ ચંદ્રને પામી,

રહી કશી ન તેમાં ખામી.

વામીયાં, સઘળાં દુઃખ તેનાં,

છે થયાં સુખ મહેના. આજ

આ ભિન્ન ભાવ ગયો ચાલી,

પ્રભુ સ્વરૂપમાં રહી મહાલી. આજ

ચિંતાનો ત્યાગ કરવા સુબોધ.

પદ ૭૩

(માલી ચિતાની ખાલી, જોખન તણી ફલ વાલી. એ લય)

ચિંતા સકળને ટાળી, દે વૃત્તિ પ્રભુમાં વાળી,
સુઅંજન નયને ઘાલી, લે સાર વસ્તુને ભાળી.

ચિંતાથી આ દેહ સુકાશે,

અર્થ તારો ના એક સધાશે.

માટે ટાળી, તત્વને આલી;

થાળે તું શુભશુભશાળી, રહે અખંડ સુખમાં મહાલી.

શ્રી હૃદય કૃપાપાત્ર સાધકનાં વચન.

પદ ૭૪

મુજ શિર પર ત્રિભુવન તાત.

રામ નિત્યતા હવે હું શોદ ભયથી ધરધરંજ.

સુખમય હું કરંજ,

જગે ના હું ડરંજ.

મુજ-

સિંહ શિશુ થઈ શાને, હું તણ ચારો ચરંજ.

ખીકમાં ન વિચારંજ.

નયન અશ્રુના ભરંજ,

મુજ-

પરિપૂર્ણ થઈ આળે, હું પ્રભુ રૂપ રમરંજ.

સાચાં સુખ વરંજ,

યત્નો શુભ કરંજ.

મુજ-

પ્રાર્થના.

પદ ૭૫

જય જય હવન જ્યેતિ સ્વરૂપ, જય જય શિશુંમર ચિનિભુપ,
જય જય તિલ તિલ સુંદર રૂપ, જય જય અગમ્ય અને અનુપ,

જય નરનાથા પશુ સાર,

મહાશય તમે કૃપાળ.

સ્તુત સંપ્રીતી જોનાં કારણ સુધીમાં તારો વાસો,

અનુગ્રહ કરીને આપ પ્રભુજી શિશુના હિરમાં પ્રકાશો.

જય જય પુરસ્કે આ પ્રભુ આશ, તિલે હરચડી આ દિનદાસ.

શ્રી ઇષ્ટ દર્શનથી પ્રફુલ્લિત થએલ જીવનકલી,

પદ. ૭૬.

(ખીલી ખીલી કુલુમ કળી વૃક્ષ હું રસ ભોગી વીના. એ લય.)

ખીલી ખીલી હવન કળી,

પ્રિયતમ પ્રાણ મળ્યે;

આજે રહી એ સુખમાં ઠળી.

પ્રિયતમ પ્રાણ મળ્યે;

સુંદર કાંત મારા, દુઃખને કીધાં ન્યારાં. (૨)

છરછા સકળ આ કળી, ગયા દુઃખ ટળી; પ્રિયતમ

જની રહી હવે વેલી, ભાન મારું દીધું મેલી.

વૃક્ષથી વિંટળાઈ વેલી, ગયાં દુઃખ ટળી; પ્રિયતમ

હવે મુજ તાલાવેલી, દીધી સકળ ઠેલી;

સધુથી સારતા મળી, ગયાં દુઃખ ટળી. પ્રિયતમ

વિરહ વ્યાધિ

પદ ૭૭ ગજલ

વ્યાધિ આ વિરહનો વસમો, હૃદયમાં લાગીઓ કારી,
હૃદયમાં લાગીઓ કારી, કથા જઈ કયાં કહું મારી.
વિરહનું દુઃખ છે એવું કહો એ કયાં હવે કહેવું,
મુઝાઈ મન વિષે રહેવું, ઉદાસી અંગમાં ધારી.
બોલવું કોઈની સાથે, ગમે ના શુ કરું આ લે,
કહો મુજ પ્રાણ સંગાથે, બાંધી આપે છે કે યારી.
નયનથી અંધ્ર આ પડેતાં, ન બાળ્યાં એ કદિ હેતાં,
પ્રીતમ તેલેશ ના લહેના (નેયો) બને આ દાસી દુખીયારી.
હવે મુજ નાથ જો મળશે, વિરહ દુઃખ તોજ આ ટળશે,
શાંતિનાં તત્ત્વો ઠારો; બની રહી પર્ણ સુખીયારી.

અશુભ દ્રષ્ટિ જોવાર મનુષ્યની વિસ્તૃતતા.

પદ. ૭૮.

અશુભ દ્રષ્ટિ સહેમાં જોઈ, નજરે પડે જન સહસ્રાવધિ,
આ કળીકાળમાં હોજ.

શુભમાં પણ એ અશુભ દ્રષ્ટિને જોય.

જોઈ નિરંતર પડના અનાદિ માર્ગમાં, બુદ્ધિ આ નીજ રૂપકેઈ ભાન.
પડના તેની જગ્યામાં હોજ.

સ્વચ્છ શુદ્ધ વસ્તુમારે, મહીનતા એ બુઝેરે,

બુઝે નદિ એ વસ્તુનો ગર્ભ ભાગ

એને તો જલપુરે, સતીન આખુ વિશ્વમારે

જલાય નદિ પોતાની દ્રષ્ટિને દોષ (કમલ) લગ્યું એને

અશુભ જોવાનું જગત આ કળી કાળમાં હોજ.

શુદ્ધ પ્રેમ વગર પરમાત્માનાં દર્શન થતાં નથી.

પદ ૬૮

(હબી હબી જોઈ' વહાલા તમારી વાટડી. એ કવય.)

ચાલી ચાલી આવી હું આજ પ્રભુ દ્વારમાં,

કરી શુભ કર્મ બહુ આ સંસારમાં.

આશ હતી પ્રભુ સુખ ચંદ્ર જોવાની,

જોઈ સકળ દુઃખ ભીતિ જોવાની;

હમંજો આવી આ તેથી ધામમાં; ચાલી.-

ધસમસી આવી પ્રભુ ધામ જોવાને,

(પણ) નિરખી આ દ્વાર બંધ ખેડી રોવાને;

શાથી હશે બંધ તે વિચારમાં; ચાલી.-

ખેડ આ મનમાં અતિ ઘણો થાતો,

દાખું છું પણ જરી નથી એ દખાતો;

સ્તબ્ધ બની પડી દુઃખગારમાં; ચાલી.-

થોડી ક્ષણ પછી એક સ્વર સંભળાયો,

ભણ્યું મેં ખોડ્યો મુજ જગનો રાયો;

એકાથ થઈ તે ઉચ્ચારમાં. ચાલી.-

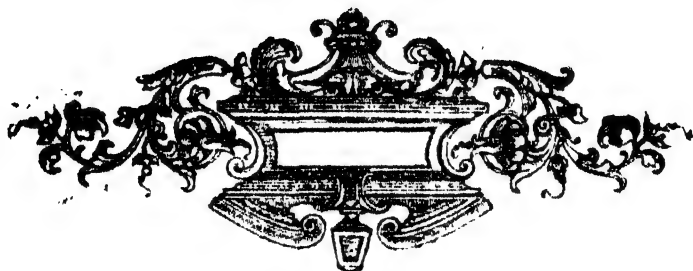
+ + + + +

(ખુદ હાથેથી, જે યપું કામ થકાવે. એ કાવ.)

પ્રભુ મુખ જ્યોતિ, તુજ નાન કેમ ના'વે,
શુભ તે ભાવે--કહું હાવે. પ્રભુ-૦

કર્મો છે શુદ્ધ તાહ્યરાં, પણ તુંમા નથી પ્રેમ,
પ્રેમ વગર એ કર્મનું, ફળ નામગતું ક્ષેમ.
માટે તું જા પાછી ફરી, (૨) પ્રેમે કરી,
સાધન જરી, સાધી ખરી, લે સુખ વરી.
તુજ અર્થ પુરણ થાવે. પ્રભુ-૦

વિશ્વ સકળની વ્યક્તિમાં, કરજે સાચો પ્રેમ,
સાધન પણ કરી સાધજે, પ્રેમ પ્રેમને પ્રેમ.
આ બંધ દ્વાર તવ ઉઘડશે, ચિંતા જશે,
સુખ બહુ થશે, દુઃખો જશે ને તુજ હસે.
પ્રભુ મુખ દર્શન થાવે. પ્રભુ-૦

પ્રેમી ભક્તના ઉદ્ગાર.

પદ. ૮૦.

(દમ્ભે અંતરની અશિષ્ટ. એ લય)

હું આપને એક ભજીશ,
 ઉરથી અવર પ્રીતિ ત્યજીશ;
 નિશઢિન પ્રભુના પ્રિય જાત વડે,
 મન આ ઘણું ઉન્નત સ્થિતિ ચડે;
 ભવ દુઃખ જરી શિરપર નાહિ નડે,
 હું સુગુણ ભુવણને સજીશ. હું-
 આ દુઃખમય વિશ્વને છોડી દઈ,
 પ્રભુરૂપમાં એકજ આપે ઘણ.
 આ અહં ઉપાધિ વિલવી દઈ,
 પ્રભુ નામ ત્રિપે હું ઠરીશ. હું-
 જવ લગી આ દેહનું ભાન રહે,
 તવ લગી જીવ પ્રભુનું નામ ચડે.
 મરતાં પણ પ્રભુ પ્રભુ મુખથી કહે,
 છે પ્રીત એવી જગદિશ.

દુઃખથી ઘેરાયલા જીવની સ્તુતિ.

પદ ૮૧.

મુજ ભાગ્યવત્તાં આધાર, પિતૃની થાક્યો પ્રાણાધાર, શિશુની બહાર કરો.

દશદિશમાં પ્રભુ દુઃખ દેખાતું, સુઝે નહિ તરબાર,

અકળાઈ હું પોકારને પાડું, આવો આણી પ્યાર. શિં

અપ સમીપે દુઃખ ન કહુ તો. કોને કહું હું નાથ,

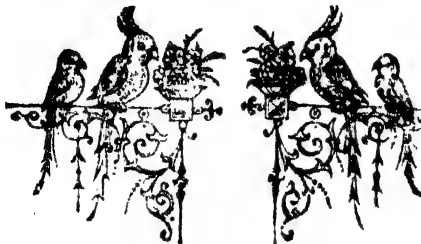
મૂળ જ્યાં વૃક્ષ તણું છેદાયું, ત્યાં ઝળથી ક્યાં દઉં બાથ. શિં

મુજ દુઃખની પ્રભુ નથી પરિસીમા, ભાગતું મુજને અગાધ,

કરૂણા કરી તે નાશ કરતા, લાગે નહિ કશો બાધ. શિં

માંસ રહ્યું નથી શરીરમાં, દુઃખથી મારા પ્રાણ,

એકલો હાડ રૂપી આ માળો, પ્રેમે પ્રભુજી નાણ. શિં

પ્રભુ કોના દાસ થઈને રહે છે-

પદ. ૮૨.

(પ્રિય સ્વામી આ અમળાની અરછ, એ લય.)

પ્રભુ ભક્તિ જે ઉરધારી રટનો પ્રભુ શ્વાસો શ્વાસ,
 તેનાં પ્રભુ રહે થઈ દાસ;
 વ્યાન પ્રભુના નામ તણું, જેને છે પ્રભુની આશ,
 તેનાં પ્રભુ રહે થઈ દાસ. પ્રભુ૦
 દુઃખ સમય પણ જેનથી મૂકતો, નામ પ્રભુનું આસ,
 પડતાં શિરપર વિકટ પ્રસંગો, જેનવ થાતો નિરાશ;
 તેનાં પ્રભુ રહે થઈ દાસ. પ્રભુ૦
 પ્રતિદિન રહે વ્યવહાર વિષે પણ, મન જેનું પ્રભુ પાશ,
 કસોટિ કરતા પ્રભુ કદિ પણ, ઉપજે નહિ ઉર ત્રાશ;
 તેનાં પ્રભુ રહે થઈ દાસ. પ્રભુ૦
 પ્રભુના નામ તણી જેને ઉર, નિશ દિન રહેતી પ્યાસ,
 પ્રભુવિના વૈભવના પદાર્થો, માને સુકુ ધાસ;
 તેનાં પ્રભુ રહે થઈ દાસ. પ્રભુ૦
 વિષ વિષ સ્થળમાં રહે નિરતર, પણ મન રહેતું ઉદાસ,
 પ્રભુ મળે ક્યારે એવી જેના ઉરમાં રહે આશ;
 તેનાં પ્રભુ રહે થઈ દાસ. પ્રભુ૦
 કરે કદાપિ પુત્ર ધન ઇત્યાદિ, પ્રભુ વિનાશ,
 તે સકે વ્યતિકરને જે ગણતો, પ્રભુ લીલાનો વિલાસ;
 તેનાં પ્રભુ રહે થઈ દાસ. પ્રભુ૦

ત્યારે વીર હસવું

પદ ૮૩

નિપત્તિ આવે, વ્યથિ આવે, ત્યારે વીર હસવું.
 યોદ્ધા આવે, દેહ નાવે, ત્યારે વીર હસવું.
 દ્રોધ આવે, દુષ્ટ આવે, ત્યારે વીર હસવું.
 દાનિ આવે, દ્રવ્ય જતવે ત્યારે વીર હસવું,
 વિગત નાંવે પ્રવત્ત થાવે, ત્યારે વીર હસવું.
 વ્યથિત થાવે, મન મુંઝાવે, ત્યારે વીર હસવું,
 દશ દિશ પ્રતિદ્રુગતા જણાવે, ત્યારે વીર હસવું
 દ્રોહ જન અવગુણ ગાયે, ત્યારે વીર હસવું,
 વ્યાપાર માંદિ, ખેડ આવે, ત્યારે વીર હસવું.
 કાર્યમાંદિ શ્રમ જણાયે, ત્યારે વીર હસવું,
 દુષ્ટની હદારો દેખાયે, ત્યારે વીર હસવું.

इष्ट प्रेमी भक्तना वचन.

પદ ૮૪

(સહ અંગ કુલોના સોળ શબ્દગાર. એ લય)

રહું પ્રિય પ્રભુનું મનહર નામ.
 આણી મતિ, કરું નતિ^૧, આઠે યામ,
 આ છોડીને કામ, અવર નકામ^૨. (ભગ્નું) શ્રીરામ રહું-૦
 મુનિમનરંજન, જય દુઃખસંજન
 નાથનિરંજન શ્રી અવિનાશ.
 કમલનયન, કમલાવર સ્વામી,
 આ ભવના હણે વિધવિધ ત્રાસ.
 આ દુઃખમય પાશ છોડી ચાલતો;
 હરિસ્મરણરૂપ પ્રભુ મેં ભવમાં નાવ^૩.
 વાળી વૃત્તિ આ સહે તમામ;
 હસી હસીને ભગ્નું શ્રી રામ.
 હાં હાં આવે અંતે એક શ્રી હરી કામ; રહું-૦

સ્વરૂપ વિલોકનાર કૃતકૃત્યતાને પ્રાપ્ત સાધકના ઉદ્ગાર.

પદ ૮૫

(મને પ્યારી લાગે હાં, છખી સુંદર મોહન વરની. એ લય.)
મેં ટાળી દીધી હાં, ભીનિ આ જન્મ મરણની,
અનવધિ સુખમય સ્વરૂપ વિષે હું, નિર્ભય થઈને ફરું છું;
મોતી પામી મહાસાગરનાં, નવ વિષય આરો ચરું છું. મેં-૦
અજરામરતા, પૂર્ણ તૃપ્તિને, દિવ્યસૂક્ષ્મ સઉ આવે,
મહાસ્વરૂપના રાજ્ય વિશે કદિ અવિદ્યા જોર ન ફાવે. મેં-૦
ઉત્પત્તિ દેવજ મુજ ફરફર ફરકે, દશદશમાં હું ભાળું,
શાંતિપ્રસારક કિરણ સ્વરૂપથી, ફિત ભેદને ટાળું. મેં-૦

વિષય મોહરૂપી છોતરાં ન સ્વાવા જીવને ઉપદેશ.

પદ. ૮૬.

(પાપીનાં મહોડાં કાળા. એ લય)

શું ખાતો નિત્યે છાલાં, કણુને ત્યજી તું વહાલા,
પ્રતિદિન વિષય આરો ચરે, અન્ન સત્ય પ્રાસન નવ કરે;
તું જાણુ નક્કી નર્કમાં, પડશે વિષયના પર્કમાં. શું-૦
જશે આ સઉ ચતુરાઈ, (જ્યારે) યમ દોડી, લેતોડી, દુજ દોરી,
(માટે) ભકિત ખડ્ગ લઈ હાથમાં, રહેજે પ્રભુના સાથમાં;
રહેશે હજી આ ખાજી થતી ધુળધાણી.
(તેથી) આસક્તિ, છોડી અતિ, કર ભકિત, આણી મતિ. શું-૦

इष्टं शरणे जवा सुबोध.

પદ ૮૭

(પ્રીતિ કરી શું તરછોડી, પરદેશી. એ લય)

પ્રભુના ચરણમાં દોડી, બાં તું દોડી,
હાં મન બાં તું દોડી, હાં બાં શરણે.
સુખ નહિ પામે બહિર પ્રદેશે;
માયા નાંખી તે તોડી, હાં બાં દોડી,
હાં તે તોડી, બાં દોડી, હાં તે તોડી. બાં શરણે—
મતિ લેજે તુજ હિત વિષયમાં,
પ્રીત ખરી તું જોડી, હાં બાં દોડી;
હાં તું જોડી, બાંને દોડી, હાં તું જોડી. બાં શરણે—
રટી લે, રટી લે, વિશ્વવિહારી,
આશુ દોરી બાણી થોડી, હાં બાં દોડી;
હાં તે થોડી, બાં તું દોડી, હાં તે થોડી. બાં શરણે—

इष्ट दर्शन करनार वृत्तिना उद्गार अने
इष्टने दूर न जवा विज्ञप्ति.

પદ. ૮૮.

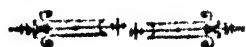
(વાગી જોતે, વીરા હાક રજાગંગા, એ લય)

બાગી જોતાં, દિગ્ધે વિશ્વપતિ અંગમાં;
લાગી જોતાં, મારી લગનીએ ઇષ્ટમાં.
તોડી મેં દ્રવ્ય પ્રીતિ સાર, સ્વરૂપમાં બાગીરે;

અંતરના સ્વામી પાસે જોઈને, કંઈ મનહું આનંદમાં,
 ફરતું તે આજે દિન રાત, સ્વરૂપમાં જાગીરે;
 મોહને દ્રેષ આદિ બહુ રીપુઓ, મારે નયન જરી નહિ આવે,
 સ્વાર્થની હોળી અંતર લાગીને, જોર કદી તેનું ના તે જણાવે.
 લાલને, ખ્યાતિ, આશાતણા ચત્નો, રહ્યા જરી મુજમાં નહિ હાવે;
 સચિન્મય પ્રભુ રૂપ ન્યાળી વળી વળી વૃત્તિ પ્રભુ ગુણ ગાવે.
 બની કૃતાર્થ હું આજરે, ઈષ્ટ જોઈ બની કૃતાર્થ હું આજ;
 મહા પદમાં હિરહું હું હું હાલમાં, (૨) ન્યાળી જગત અધિરાજરે.
 ઇષ્ટ જોઈ

મંગલકારી પ્રભુ મુજ સ્વામી, અંતરથી દૂર નાહિ જશોળ;
 મંગલરૂપ પ્રભુ મુજ ઉરમાં, નિત્ય પ્રકાશીને આપ વસોળ.
 મંગલમૂર્તિ સ્થાપી જે અંતર; છુટી કદી પ્રભુ ના કરશોળ;
 મંગલમય પ્રભુ મુજ ઉરમાં, મંગલને વર્ષાવી જશોળ.
 આજે મારા પ્રિયતમ પ્રાણુધાર, અગગા ના થશોરે રાજ;
 પ્રભુ મારા હૈયા કેરા આપ હાર, અગગા ના થશોરે રાજ.
 પ્રીતિ કરીને પ્રભુ આ વાર તોડી ના દૂર જશોરે રાજ;
 કંઈ જાને આજે પ્રભુ આણીને રે, (૨) રહેજો નિત્યે હવે પાસરે.
 મારે એક વિશ્વે તમારી છે આશ.

આપ પ્રભુ મનની વાત જાણો, વધુ કહેવું શું હવે ત્યાંજ
 મારે જાગી-૦

જિજ્ઞાસુ મનુષ્યને સજ્જન મનુષ્યે આપેલો બોધ.

પદ ૮૯

(પરણીને પરવશ થઈ રહેવું, પીંજરમાં પુરાવું. એકવચ.)

મજ્જન સુખ દુઃખ કેરા પ્રસંગે, અંતર નવ અકળાવું;

સમાન ખુદ્ધિ ધારી ઉભયમાં, તત્ત્વે મન લઈ જાવું;

વર્તન ઘટે છે આવું, સુજે તેથી તે સહાવું.

જિજ્ઞાસુ અલિન કેરા પ્રસંગ નિપજે, ત્યાં કેમ સમાન થાવું,

ગ્રાસ દુઃખ જ્યાં હોય પછી ત્યાં, સુખ તે ક્યાંથી લાવું;

રસ્તે કયે હું જાઉં, અંતર અતિ મુઝાવું.

મજ્જન દ્રષ્ટા પદમાં રહી નિરંતર, સકળ વિશ્વમાં વહેવું,

પ્રસંગ નિપજે જે નિશ્ચ, તે—માં શુભ માની લેવું;

વર્તન ઘટે છે આવું, સુજે તેથી તે સહાવું.

જિજ્ઞાસુ કહો લાઇ દ્રષ્ટાપદને, શી રીતે ઉરમાં ધરીએ,

અલિન રહીને સર્વ જગ્યાએ, સુખ કેમ માની લઇએ;

રસ્તે કયે હું જાઉં, અંતર અતિ મુઝાઉં.

મજ્જન દ્રષ્ટાપદનું સ્વરૂપ કહું છું, ઉરમાં લેજો બ્રાતા,

સમજી જો લેશો તેને તો, થશે બહુ સુખ શાતા;

વર્તન ઘટે છે આવું, સુજે તેથી તે સહાવું.

જિજ્ઞાસુ પ્રતિદિન જગમાં મરણ થતા, પણ સંબંધ તમને ન કાંઈ,

નયન તેથી અશ્રુ નવ પાડો, રહો દ્રષ્ટાપદ માંહિ;

વર્તન ઘટે છે આવું, સુજે તેથી તે સહાવું.

૧-આ જગતમાં દરરોજ હજારો મનુષ્યતા મરણ થાય છે પણ આપણને તેની સાથે કોઈ પણ પ્રકારનો સંબંધ ન હોવાથી શોક થતો નથી આપણે તે સર્વ મરણ દ્રષ્ટાપદમાં રહીને જોયા કરીએ છીએ પરંતુ આંખમાં અશ્રુ લાવતા નથી પરંતુ આપણા સંબંધીનું મરણ થાય છે તો આપણે પણાંજ શોક વશ થઈ જઈએ છીએ આ દ્રષ્ટાંતમાં દ્રષ્ટાપદનું

કમળ વારિમાં નિત્ય રહે પશુ, વારિ સ્પર્શ ન થાતો
 અગ્નિ રહેશો તેમ વિશ્વે તો, બહુ સુખ માર્ગ ભાળતો,
 વર્તન ઘટે છે આયુ, સુજે તેથી તે સદાયું
 જિજ્ઞાસુ ધન્ય ધન્ય છે જાંઘુ મારા, તમ વાતો મેં બાણી.
 પણ તેથી સુખ લેશ ન થાતું, રહી ઉભી ભવ ધાણી,
 રસ્તે કયે હું જાઉં, અંતર અતિ મુઝાઉં.
 સજ્જન બાણે તેટલું મુખ આચારે, તોજ સુખ બહુ થાશે,
 આચાર વગર બાણેલું સર્વ, વ્યર્થ નક્કી વહી જાશે;
 વર્તન ઘટે છે આયુ, સુજે તેથી તે સદાયું.
 જિજ્ઞાસુ વિધ વિધ શીરના દુઃખ ટાળીને, સુખ કરે કા સાયું.
 એક ખરો ઉપાય ન જાડતો, કહો દુઃખ કયા કયાં વાંચું,
 રસ્તે કયે હું જાઉં, અંતર અતિ મુઝાઉં.
 સજ્જન પ્રભુ ભક્તિ સુખ આપે સાયું, શાસ્ત્ર પુરાણો ગાયે;
 પૂરા પ્રેમે જો તે સંવે તો, સકળ કલેશ આ જાયે,
 વર્તન ઘટે છે આયુ, સુજે તેથી તે સદાયું.
 સકળ સરિતા સ્વદન કરી, સાગરરૂપ અંતે થાતિ;
 તેમ સકળ આ સુખ પ્રતિતિ, પ્રભુમાં જઈ સમાતી,
 વર્તન ઘટે છે આયુ, સુજે તેથી તે સદાયું.

સ્વરૂપ થોડે ઘણે અંશે આપણને જણાઈ આવે છે અને તે એ છે કે પ્રથમની સ્થિતિ વખતે અર્થાત આપણા સંબંધ વગરના અપરિચિત મનુષ્યનું મરણ બંધ આપણને ખેદ નથી થતો તેનું કારણ આપણી તે વખત દ્રષ્ટાપદમાં સ્થિતિ હોય છે તેજ છે અને આપણા સંબંધીનું મરણ નિહાળી શોક વશ થઈ જઈએ છીએ તેનું કારણ આપણી તે વખત દ્રષ્ટાપદમાં સ્થિતિ હોતી નથી તેજ છે આમ હોવાથી સદ્વિવેકી મનુષ્યે પ્રથમ પ્રકારની દ્રષ્ટા પદની સ્થિતિમાં પ્રતિદિન રહેવું યોગ્ય છે અર્થાત આપણા અપરિચિત મનુષ્યના મરણથી આપણે જેમ શોક કરતા નથી તેમ આપણા પરિચિત મનુષ્યના મરણ વખત પણ શોક નહિ કરતા દ્રષ્ટા પદમાં રહેવું જોઈએ સુખનો આ સરળમાં સરળ રસ્તો છે.

ચિત્તિચંદ્ર દર્શન.

પદ ૯૦.

(એ ચંદ્ર ધીમારે પ્રકાશે ગગન મંડળેરે. એ લય)

એ...ચિતિ ચંદ્રરે, પ્રકાશે મુજ મૂર્ધમારે,

એ....ટાળી આ સઉ હૃદય અંધકાર;
જાય લઈ મુજને ચેતન્યમારે.

અકલ, પ્રબલ પ્રભા એની લાગતીરે,
જેને જેતાં, આ ઉરની ભીતિ લાગતીરે.

જ્યોતિ આજ જાગતીરે.^૧ ચિતિ લાગતીરે, સર્વ....અન્યમારે.

સકળ વિશ્વ આ ભાસતું, મુજને ચિતિ વિલાસ.

एकोहं बह^२—વચન એ, પ્રમાણુ તેનું ખાસ;

ખહિર અંતર ચિતિની જ્યોતિ જળહુજેરે,

જેના દર્શથી આ અવિદ્યા, સઉ ટળેરે; અવિદ્યા સઉ ટળેરે.

હવે મન કદિ, ભીતિ ઉરના ધરેરે,

પ્રભુ ન્યાળીને આ ચિંતા સકળ પરહરેરે. સકળ પરહરેરે.

ચિતિ સઘળે વ્યાપી રહી. પાર ન અંત જણાય,

શાંતિ પ્રસારક કિરણથી, જીવપદ આ ગળી જાય.

જ્યોતિ આ જલને સ્થલમાં ન્યાળીને.

ભુલી આ દ્રષ્ટા પદનું ભાનરે,

અનવધિ સુખના સાગરે હું મહાહું છું. અરે હાં

|ચિતિરૂપનું પ્યાન કરતાં અંતરે,

આજે આ ધ્યાતામાં વિરમાયરે,

પરિચ્છીન્તા સઘળી પ્રભુમાં ગાળુ છું. અરે હાં

૧. અંતઃકરણમાં ચિતિ જ્યોતિ જાગે છે. અર્થાત પ્રકટે છે. ૨. આ જગતમાં હું એક રૂપેથી ધણા રૂપે પ્રકટ છું एकोहं बहुश्याम એવું ભગવત વાક્ય છે.

સર્વ સ્થળમાં પરમાત્માનો નિવાસ છે.

પદ ૯૧

(કામ એક સમે, ખેડી હું કરજે. એ લય)

મેં જોયું ફરી ફરી સર્વ દિશા,
પ્રભુની જ્યોતિ વિના ખાલી નથી.
વળી અન્ન પાતાળ આદિ સઉ લોકો,
નાથ વિના કંઈ ખાલી નથી.
મેં જોયું ફરી ફરી સર્વ અણુ,
મારા પ્રિય પતિ વિણ ખાલી નથી.
ક્યાંહિ દ્રષ્ટિ એ ચડતી ન એક જગ્યાએ,
નાથ રશ્મિ વિણ ખાલી નથી.
મેં જોયું ફરી ફરી આમ છતાં પણ,
દૂર શોધે જન પ્રભુ મથી.
જ્ઞાન દ્રષ્ટિ ઉઘેડી તે આજ જોશે તો,
હરિ વિના કંઈ ખાલી નથી.
મેં જોયું ફરી ફરી સત્ય વચનની આ,
સાળીતી આજે વેદે કથી.
હરિએ જગત્ એ વાક્ય વડે,
થાતું સિદ્ધ પ્રભુ વિણ ખાલી નથી.

શ્રીફણી અભયપ્રદ છાંય નીચે રહેતા સાધકના ઉદ્ગાર.

પદ. ૯૨.

(આવાને મારે મંદિરીએ જગરાય. એલય)

અહા શી ? શાંતિ પ્રસારક છાંય, જ્યાં નથી તાપ ત્રિવિધિ જરાય,

સમીરશે શિતલ આ લાગે,

અંતરમાં મંત્ર પ્રણવ જાગે.

બહિરની પ્રીતિ આ મન ત્યાગે,

જોડાતું એ પ્રભુમંદિ રાગે.

દશે દિશ નિર્ભયતા શી જણાય,

જ્યાં

અશુભ ક્યાંહિ દૃષ્ટીએ ના જડતું,

રાગ દ્વેશે મન આ નથી સડતું.

ઉન્નતિ પક્ષ હાવે થયું ચડતું.

સઉ સ્થલ સુખ નજર પડતું.

સુખાશ્વિમાં નહાતા એ ન ધરાય, જ્યાં

સંસય પટ આજે બધા ટળીયા,

બ્રાંતિહિમ પહાડ સઉ ગળીયા.

દુઃખ માત્ર આજે મુજ જળીયા,

કાંજે ત્રિભુવન પતિ મળીયા.

મનનો આ આનંદ શો ઉભરાય; જ્યાં

શ્રીઈષ્ટ સ્મરણ કરવા નિશ્ચય કરનાર મક્તના ઉદ્ગાર.

૫૬ ૬૩

(હું ભજન કરીશ હરિનું, એ લય)

હું, રટીશ પ્રભુને આજ, હૃદયમાં ધારીરે.....
 તૈલ ધારા વૃત એક વૃતિથી,
 ધ્યાન હું, પ્રિય પ્રભુનું ધારું. રટી૦
 કોઇ દિને પણ માહ્યરી, આ ટેકને મૂકું નહિ.
 રાખી હૃદયમાં પ્રેમ સાચો, અન્ય કંઈ ભટકું નહિ.
 મુજ પ્રિયતમની ઉપરે, ચોંટયું ખરું મુજ ચિત્ત છે,
 તે આગળે હંવે તુરછ લાગે, પ્રણય ભોગને વિત્ત છે. રટી૦
 હું ઇષ્ટનો છું ઇષ્ટ મારા, એવો નિશ્ચય ઉર વિશે,
 પ્રકટયો ખરો છે આજ, હાવે નાથ વીણું કંઈના દિશે.
 છોઆવી પડતું કોટિ હુઃખ, છો ધાવશીરપર વાગતા,
 તો પણ ન મૂકું ઇષ્ટ ભક્તિ, કરું ભજુ રતે જાગતા. રટી૦

૧. પેસા. ૨. પરમશ્વરનું સ્મરણ કરી તેમની ધન મયાવી તેમને
જાગતાકરીશ.

સર્વત્ર મંગલ જોવા સુવોધ.

પદ ૯૪

(પ્રભુની કૃપાના પાત્રજંધુ એવય)

દશ દિશમાં આગં વામ જોવું, મંગલમ્ મંગલમ્,
સાધો નહી મીથ્યા ક્રિયા જે, આપતી ના રિત પરમ.
ત્યાગી હૃદયથી તેર જે જે, મંગલમ્ મંગલમ્,
અશુભ દષ્ટિ સેવી સેવી, વિસરો ના નીચ પરમ.
જોવું અદિત પ્રસંગમાં પણ, મંગલમ્ મંગલમ્,
સકલસ્થિત મંગલ જોવા આગે, કરવે અંતર નિયત્રમ.
વધતાં ક્રમે તમને જલ્પારે, મંગલમ્ મંગલમ્,
કદિ વિશ્વમાંદિ કાર્ય અનન્ય, આપણે શિરે વિપમ.
તે કાર્યમાં રહું શુભ ભાગે, મંગલમ્ મંગલમ્,
ગુર સાધ ને પ્રહેવા થકી આ, માર્ગ થાશે અદ્ભુતુમ
ગુરના પ્રમોદિત માર્ગે જોવું, મંગલમ્ મંગલમ્.

કર્તવ્ય માર્ગમાં પ્રયાણ કરવા પ્રોસ્તાહન.

પદ. ૯૫.

(તે તો છેટ નથી એવય)

ચાલ માર્ગ પ્રતિ, છોને ધીમી ગતી, પણ તું આગળ ચાલજે
જાશે દુઃખની ભીતિ, થાશે શુભ પ્રતિતિ, પ્રયત્ન માર્ગમાં વાઘજે
ધીમે ધીમે માર્ગને, વીર તું તારો કાપજી.
અવર પ્રયત્નો ટાળીને, મતિ આજ લક્ષમાં સ્થાય;
એક ડગલું પણ કદિ આજે તું ચાલીશજી.
કાલે બજ બીજી આવશે, ડગ ચાલવા દશ વિસ;
માર્ગ ચાલતાં જો પડે, કરીશ ન તોયે ખેદજી.
પડયા વિના નવ આવડે, હવે આણે શીદ નિર્વેદ;

પડે કદિ પણ ઉઠીને, માર્ગે જો વાધીશજી.
 તો તો સહાય થશે વિરા, આજે તારી શ્રી જગદિશ;
 લાંબા માર્ગને જોઈને, વીર તું બહુ ગભરાયજી.
 પણ એવું તું છોડી દે. મૂકી દે કર્તવ્યે પાય;
 પગ મોટા છે તાહ્યરા, પૃથ્વી નાહિ ગણાયજી.
 ધીમે ધીમે ચાલતા. માપજ તેનું મપાય;
 માર્ગ ભલે છે લાગતો, અગણીત લાંબો દ્રષ્ટજી.
 ભાર નહિ હવે તેતણો, તુજને થયું હશે તે સ્પષ્ટ;
 અસ્ખલીત જેમ વહી જતો, નદિનો રમ્ય પ્રવાહજી.
 તેવો તું પણ વાધજે, મટશે જેથી આ ભવદાહ;

માતૃભાવ.

પદ ૯૬

(લલકારો રસીલાં, ગાઓ ગાઓ. એ લય)
 વિશ્વ આ બધું મારું. ન્યાણી ન્યાણી સર્વ દિશામાં,
 હું પૂર્ણ નિશંક કરું.

વિશ્વ૦

હું, તું, તે, બેદ સંકુચીત વ્રતિ.

આવે કદિ મુજમાં ન એ રતિ;

સર્વમાં પ્રેમ કરું.

વિશ્વ૦

આ દેશી આ રોહીજન, એવું ન હૃદયે જાન,

વસુધૈવ કુટુંબકં. વામનું અંતર ધ્યાન

વિશ્વ૦

સર્વ પરતુ ભાતૃવત જોતાં,

અનવધિ સુખના સિંધુ રેલાતા;

અહા ? વર્ણન શું ઉચ્ચરું.

વિશ્વ૦

લાવે મુજને લાગતું, સર્વ સ્થળે મોદિ સમાન;

પ્રેમ રૂપ રવિ યતી જન, પ્રયાગે કિરણો મહાન.

વિશ્વ૦

૧-પડયા વગર ચાલતા આવડતું નથી ત્યારે હવે તું નિવેદ શા માટે આજે છે અર્પાત ચિંતા શા માટે કરે છે.

અંતઃકરગની શુદ્ધિ સાધવા સુબોધ.

૫૬ ૯૭

આ અંતરશુદ્ધિ કોઈ સાધજોરે, પ્રભુની કૃષ્ણપાત્ર હે વીર. ટેકો
સમય ફરી ફરી આવો ન આવે, આવે ન મનુષ્ય શરીર,
માટે ચેતી લઈ મન વિજેરે, આવો ટાળવા દુઃખ જાંઘર. આ.
અંતર શુદ્ધિ કર્યા વીનારે, આ પ્રભુ ભક્તિ નવ થાય,
માટે શુદ્ધિને સાધવારે, કટિ કસી સાધને મૂકા પાય. આ.
અંતર શુદ્ધિ સાધ્યા વીણુ કંઈ જનોરે, ભક્તિને બહારથી સહાય,
'ધુળપર લીંપણુ' જેવી માનો એ ભક્તિરે, સઘળે વ્યર્થ વહી જાય. આ.
માળા લઈ હાથે હરિ કેરા નામનીરે, હરિ હરિ મુખથી વદાય,
પણ અંતરગૃહ રાગ અને દ્વેશનુરે, કહો દિત કર્યાંથી પછી થાય આ.
કંઈ જન ભગવું તન ધરીરે, દુઃખ મૂળ વિશ્વ આ ગાય,
(પણ) છૂટા પડી નવ વન વસેરે, રહે જન સંગમાં એ સદાય. આ.
જોઈએ પોતાને બહુ ભોગતોરે, (પરંતુ) ભોગ છોડવા મુખે કશાય,
'યતિ કરે પારકા પુત્રનેરે,' એવી નીતિ આજ રખાય. આ.
લક્ષણ આવાં તમમહિરે, કદિ વીર કદાપી હોય,
છોડી તે દેજો આ ધડીરે, જેથી રહે ન કશો ભોય.^૧ આ.
કેરા ઠાગગ સમું રાખજોરે, વીરા તમ અંતર ધણું શુદ્ધ,
દિત થશે અનવધિ વિશ્વમાંરે, વળી વધશે અમિત તમ ખુદ્ધ આ.
ફોટોગ્રાફીના કાચ પરેરે, જે કોઈ પદાર્થ ધરાય,
તેવી છાપ પડે તેમહિરે, એવો નિયમ વિશ્વે સદાય. આ.
તેમજ અંતરના વિષેરે, જેવી છાપ પાડવા ચલાયો,
પાડશે તેવી વીર સહિરે, માટે શુભ વિચારમાં જાઓ; આ.
શુભ વિચાર થાવું આપશેરે, વીરા તમને ભવમાં સુખ,
અંતર શુદ્ધ કરી વિશ્વમાંરે, ટાળશે સઘળાં દુઃખ. આ.

દૃષ્ય જગત્ની દુઃખરૂપ બાજી છોડી પરમાત્મ દર્શન કરવા સુબોધ.

૫૬ ૬૮.

(સંતન મન ભરીયાં, મળજેરે. એ લય)

આ દુઃખરૂપ જગની બાજી, છોડી તું આગળ આગળ ચાલ;
પ્રિયતું આગળ આગળ ચાલ.

ધીમે ધીમે તું યત્ન કરીને, દૃષ્ય પ્રીતિ સંહાર,
નિરંતર દૃષ્ય પ્રીતિ સંહાર.

ઉન્નતિ કુમમાં આગળ વધજે,
મોહે થઈ જતો ના પાજી,^૧ તું આગળ આગળ ચાલ;
ગગન ગુહા પ્રતિ જાવા કાજે, શોધ તું તેના દ્વાર,
નિરંતર શોધતું તેના દ્વાર;

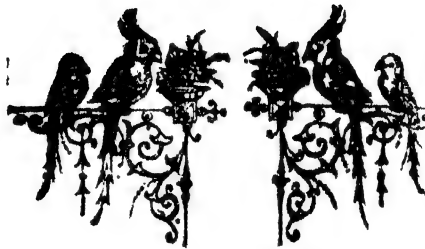
ગુરુસાહ્ય ગ્રહીને પ્રથમે તું,
પ્રિયપ્રભુને કર રાજી; તું આગળ આગળ ચાલ.
અર્પણસિદ્ધિ નવનિદ્ધિ મળશે, ગગને જાતાં વીર;
નિરંતર ગગને જાતાં વીર.

કદિ જાતો ના તેને લેવા,
કહું તુજને હું^૨ ગાજી; તું આગળ આગળ ચાલ.

કસોટી જોવા માગે વિધે પ્રભુ દેશે વિધ વિધ કપટ.
નિરંતર દેશે વિધ વિધ કષ્ટ,

વિકળ થાતો ના તેથી જરીએ,
લે બોધનું અજન આંજી, તું આગળ આગળ ચાલ;
થતાં કસોટી પૂર્ણજ તુજને, દેશે પ્રભુ દર્શન.
નિરંતર દેશે પ્રભુ દર્શન;

મહા મનહર પ્રભુ રૂપને જોઈ,
શાશ્વત સુખમાં રહે વિરાજી; તું ત્યાં લગી આગળ ચાલ;

સર્વત્ર શાંતિ.

૫૬ ૯૯

(શિવે શક્તિ દેવી ત્યાગી, એ લય)

સઘળે શાંતિ શાંતિ વ્યાપી, મન મતિદો તેમાં સ્થાપી,
 શાંતિ કેરા જાપ જાપી, રહો શાંતિથી રંગાઈ. સ.
 શાંતિરૂપ ઇશ લહાય, ખાલી અણુ ન જેનો ક્યાંય,
 ગુપ્તપણે રહી સર્વ માંહ્ય, શાંતિ સુખ દાઈ. સ.
 શાંતિ જીવન આપનારી, દુઃખ લવનાં કાપનારી,
 ધન્ય જેણે શાંતિ ધારી, (તેને) રહ્યું ન જમવું કાંઈ. સ.
 શાંતિથી સહિ પ્રાપ્ત થાય, અશક્ય એવું રહે ન ક્યાંય,
 શાંતિનો ભારે મહિમાય, જાઓ તે માર્ગે ધાઈ; સ.
 શાંતિ વીના જીવન ધિછે, જીવન રત્ન ન એ ^૧હુકીક,
 માટે કહું છું આજ ઠીક, શાંતિ લેજો રહાઈ. સ.
 શાંતિ ગ્રહે તેનો જય થાય, દશ દિશે ત્રિભુવનની માંહ્ય,
 શાંતિ સામર્થ્ય ના કથાય, ^૨અપરીમીત તે ભાઈ. સ.
 જે જનો ઉર શાંતિ ^૩ધ્યાય ઉન્નતિ ભવમાં તેની થાય,
 સઘળે એક સ્વરે વહાય, રહો શાંતિ નદીમાં નહાઈ. સ.

૧ શાંતિ વગરનું જીવન રત્નરૂપી જીવન નથી પણ હુકીક કહેતા પથ્થર
 રૂપી જીવન છે. ૨ જેની મર્યાદા થઈ ન શકે તેટલું વધારે. ૩ ધ્યાન કરે.

एक महात्मा साथे सज्जन मनुष्यनो संवाद.

પદ ૧૦૦

(શા માટે શ્રમ કરે, સતિ વુજ પતિ ભક્તિ સાચી, એ લય)

સજ્જન સિદ્ધિ કશી નહિ મળી, સેવતાં સાધન સુવિચારો, (૨)
ટળ્યો નહિ દુઃખ તણો ભારો. (૨)

મહાત્મા સાધન ક્યેં સુખ નવ મળે, એવું કદિ ના હોય,
વાવે તે લણે એ નિયમ, સદળ વિશ્વમાં રહોય.
જેવાં સાધન હશે તમારા, તેવાં મળશે સુખ મમ પ્યારા,
હૃદય શોક ન કરો, બંધુ મુજ દુઃખથી ન કદી હારો, (૨)
ઉલટું દિગુણ બળ ધારો (૨)

સજ્જન કરી કરી જાપ હું આજે થાક્યો, તોપણ સુખ કિનારો ન દાખ્યો,-
હશે કર્મકોઠા દુષ્ટ જનમના, તેથી ન વામ્યો તાપ હું ભવના.-

મહાત્મા બીજ ભૂમિમાં રોપતાં, ઉગી નીકળે અંકુર,
તેમજ સાધન સાધતાં, મળશે સુખ જરૂર.
સાધનમાં બહુ પ્રેમને રાખી, અનુપમ ફળ તેનું લ્યો ચાખી, હૃદય.
અંતરમાં એક જાપને ધારો, ઉરથી ચિંતન અવર વિસારો. હૃદય.
સજ્જન હું તો એકજ પ્રભુને જાપું, પ્રભુ મૂર્તિ હું ચિત્તમાં સ્થાપું. સિ.

મહાત્મા

ઉરમાં મૂર્તિ સ્થાપી પણ, વૃત્તિ અવરે જાય,
 ઘડી ચિંતિ ઘડી અન્યને, વેગે ગ્રહેવા ધાય.
 ઘડી ચિંતો તમે પ્રભુરૂપ પ્યાર, ઘડીમાં લાગે વિષય સુખ સાર.
 આવું મન આણે ન, કદી. હરિ મેળવવા વારો, (૨)
 થાય નવ સફળ જન્મારો. (૨)

સજ્જન

અગ્નમેલ ક્ષણ ભક્તિથી તરીયો, ભક્તિ કરૂં પણ હું નવ તરીયો;—
 મન આ નારિતકતા હવે લાવે, રહે ન સ્થિર એ બહુ સમગ્નવે.—

મહાત્મા

અગ્નમેલ સમ ભક્તિજ્ઞે, એક ક્ષણે પણ થાય,
 તો મટશે આ તમતણુ ભટકણુ ભવની માંઘ.
 સાચા પ્રેમની કદી હોય ભક્તિ, આપે બહુએ સુખને શક્તિ, હૃદય.

(પરંતુ) ઉપરથી તમે ભક્તિને ધારો (પણ) રાગ દ્રેશ ઉરનાં ન વિદારો. આવું.

સજ્જન

ધિરૂં ધિરૂં છે મુજને ખરી મુજ ભુલ સમગ્નધ.
 રહીશ હવે તો સર્વદા, પ્રભુના રૂપે રંગાધ,
 યોગ્ય જાણુવું સર્વ તે જાણ્યું, આપ કૃપાથી હિતને માણ્યું.
 થયા ઘણાં હવે આજ, આપના અગણીત ઉપકારો.
 મદ્દલો કદિ ન વળનારો; (૨)

મહાત્મા

ધન્ય ધન્ય છે બંધુ મારા હિત વચન અંતર ધરનારા. હૃદય.
 ઉરમાં સંતત પ્રભુ તણુ કરજો નિશ્ચિન ધ્યાન,
 ખોટા વિષયના તાનમાં, બનોના કદી ગુલતાન.
 પ્રભુ પ્રતિજે વહેંત ધસે છે તે પ્રતિ પ્રભુ એક હાથ ખસે છે,
 નિયમ જગતમાં ખરો બંધુ તે આજ હૃદય ધારો. (૨)
 લહી ઉર શાંતિમાં ધારો. (૨)

જયનાદના આઘોષ પૂર્વક અંતિમ સ્તુતિ.

પદ. ૧૦૧.

(જય જય અમારી ભરત ભુમી. એસય)

જય જય વદિ શિશુ સહિ આજ નમે.

પ્રભુ મન વાણીથી ^૧અતિત તમે;

શિશુ આજ નમે જય૦

અંતરને બાહિર આપ વસો, નહિ તમ વિણ એકપદાર્થ કશો.

કદીએ પ્રભુન્યારા નાહિ થાશે; શિશુ૦

પ્રભુ હૃદય લાવથી ભજીતમને, સાચાં સુખ દેજો બહુ અમને.

રાખો ન જરી કદી અતરને; શિશુ૦

અમ કર્તવ્યની સિદ્ધિ કરજો. પ્રભુ તનને મન બળ અર્પવજો.

પ્રભુ દશ દિશમાં વિજય કરજો; શિશુ૦

પ્રભુ વળી વળી શું કહીએ તમને, આ ટાળો ભવ અટન ^૨શ્રમને

કરો નિજમય આપથી આ તનને; શિશુ૦

૧ પર જુદા ૨ આવવું જવું.

પ્રાણાયામ.

પ્રાણાયામ સખંધી માહિતી આપનાર સર્વોત્તમ પુસ્તક તેમાં પ્રાણાયામ કોણ કરી શકે છે. પ્રાણાયામથી શું લાભ થાય છે. પ્રાણાયામથી જીવનની વૃદ્ધિ શી રીતે થઈ શકે છે. પ્રાણાયામનું સ્વરૂપ. પ્રાણાયામ કેવી રીતે કરવો વીગેરે બીજી સેંકડો ઉપયોગી બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રાણાયામ બિલકુલ નહિ જાણનાર મનુષ્યને આ પુસ્તક ઘણુંજ ઉપયોગી થઈ પડે છે. ત્રણશે પૃષ્ઠના પુસ્તકની કીંમત માત્ર આઠ આના.

સદ્ બોધ સ્તવનમાળા

ચંદ્રપ્રકાશમાં આવેલા રસિક પદ્ધતિનો સંગ્રહ મૂલ્ય માત્ર ૦-૨-૦

મૂલ્યવાન રત્નો.

ઉત્તમ પ્રકારના સદ્વિચારોનો સંગ્રહ મૂલ્ય માત્ર છ પાઈ.

વીજળી કોણ થાય છે ?

હમેશા તકતામાં જડાવી પાસે રાખવા લાયક ત્રણ રંગમાં છાપેલો ગ્લેઝ કાર્ડ મૂલ્ય નવ પાઈ.

ઉપરના સર્વ પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું.

વ્યવસ્થાપક ચંદ્રપ્રકાશ ભાગાતળાવ સુરત.

ગુજરાતી ભાષામાં સરળ રીતે

લખાતું માસિક.

ચંદ્ર પ્રકાશ.

આ માસિક પત્રમાં શારીરિક; વ્યાવહારિક, માનસિક અને આધ્યાત્મિક ઉન્નતિના ઉપાયો, પ્રાચીન પ્રજામાં ચાલતી નવીન શોધો, તથા આપણા આર્ય તત્ત્વજ્ઞાનના વિષયો ચર્ચવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થી અને શ્રીઉપયોગી લેખ, ચાલુ વાર્તા વગેરે ઉપયોગી વિષયો તેમાં પ્રતિમાસે પ્રકટ થાય છે. પ્રત્યેક અંકમાં એક જો વિષય સચિત્ર આપવામાં આવે છે. દર વર્ષે દોઢસોથી બસે 'પૂઠનું' પુસ્તક ભેટ અપાય છે. એક વખત આ માસિકના ગ્રાહક થવા તમને આગ્રહ પૂર્વક લલામણુ કરવામાં આવે છે. તમે તેના ગ્રાહક થશો તો તમને તમારી ઉન્નતિના ઘણા ઘણા ઉપાયો જાણવામાં આવશે. વાર્ષિક લવાજમ માત્ર સવા રૂપૈયો.

નમુનાનો અંક મફત.

ચંદ્ર પ્રકાશ ઓફીસ—સુરત.

ડી. છોટાલાલની કું.

બરાનપુરી ભાગળ સુરત.

ચીનાઈ બ્રધર્સની ટોપીઓ અને બીજા દરેક જાતની
હાજીયરી સામાનના જનરલ મરચન્ટ

ગુલામબાબા મીલના કાપડના એજન્ટ

અમારે ત્યાં દરેક જાતના ગંજીફરાક, રૂમાલ,
સેન્ટ વીગેરે મળશે.

વેપારીઓ માટે ખાસ કીફાયત ભાવ

આવો અને ખાત્રી કરો અમારે ત્યાં દરેક માલ
વ્યાજબી કિંમતથી મળી શકે છે.

એક વખત અમારી દુકાનની મુલાકાત અવસ્ય લેશો.

દરેક જાતનું

રેશમી કાપડ તથા જરીકામ

ક્યાંથી ખરીદશો ?

ધી સુરત સીલક માર્ટમાંથી

ડૉ. કણુપીઠ એમ. જે કીનખાખવાળાની બાબુમાં

સારમાં સારો માલ અપ દુ ડેટ કામ અને વ્યાજબી
કીંમતથી અમારી દુકાન બાણીતી થઈ છે,

રામલાલ નવનીતલાલ.

મેનેજિંગ પ્રોપ્રાયટર.

શ્રીમહાકાલ.

જ્યાં સુધી શ્રીમહાકાલ તમારા વાંચવામાં નથી આવ્યું, ત્યાં સુધી ગુજરાતી ભાષામાં સર્વોત્તમ માસિક કેવું હોય છે, તેનો તમને અનુભવ થયો નથી. આ માસિક મોટાં ૪૦ પૃષ્ઠનું છે, અને તે ચોવીશ વર્ષથી પ્રકટ થાય છે. તેમાં મનુષ્યની શારીરિક, માનસિક તથા આધ્યાત્મિક ચઢતી થવાના ઉપાયો એટલા તો પ્રશસ્ય પ્રકારે વર્ણવવામાં આવે છે કે વિદ્વાન વર્ગમાં શ્રીમહાકાલ આજે પ્રથમ પંક્તિનું લેખાય છે. પ્રાચીન પ્રજામાં જે જે નવા વિચારો પ્રવર્તે છે, તે સર્વનું તથા આપણા દેશની તત્ત્વવિદ્યાનું રહસ્ય અનેક સુક્તિથી તેમાં વર્ણવવામાં આવે છે. પોસ્ટેજના ત્રણ આના મોકલવાથી નમુનાનો અંક મોકલવામાં આવશે. તે વાંચતાં તમારી ખાતરી થશે કે તેને વાંચ્યા વિના તમારે ચાલે તેમ નથી. એકવાર તેને વાંચ્યા પછી ખીજું કોઈ માસિક વાંચવાનું તમને ભાગ્યેજ મન થશે. વાર્ષિક લવાજમ ટપાલ ખર્ચ સાથે. રૂ. ૨-૦-૦.

વ્યવસ્થાપક “મહાકાલ”, વડોદરા.

દિવ્ય મૂર્તિ

આ નામનું રસીક વાર્તાનું પુસ્તક હાલમાં શ્રી શ્રી સ્વાધિક અધિકારી વર્ગના સદ્ગુરુ શ્રીમદ્ ઉપેન્દ્રાચાર્યજી ભગવાન તરફથી હાલમાં પ્રકટ થયું છે. નિરાશામાં ગરકાવ થઇ ગયેલા મનુષ્યને તે એક તેમાંથી મુક્ત કરનાર સખળ

સાધન રૂપ છે. આ પુસ્તક વાંચવા તમને આગ્રહ પૂર્વક
લલામણુ કરવામાં આવે છે. આ પુસ્તકની ઉપજ ખર્ચ
જતાં ધર્માદામાં જનાર છે. વિજય અને સુખની આશા
રાખનાર મનુષ્યે આ પુસ્તક અવસ્ય વાંચવું જોઈએ.

મૂલ્ય માત્ર ૧-૦-૦

મળવાનું ઠેકાણું

વ્યવસ્થાપક મહાકાલ. વડોદરા. વ્યવસ્થાપક ચંદ્રપ્રકાશ સુરત.

સુરત ચોખાની મીલ કંપની લીમીટેડ.

મોતીના દાણા જેવા ?

ચોખા જુના સસ્તા અને સારા ક્યાંથી ખરીદશો ?

સુરત ચોખાની મીલમાંથી.

ઠેકાણું રંગનાથપુરા સુરત.

અને ત્રીજીની માંગણી અમેાએ પુરી પાડી છે

દરમિયાં પીણાએજ તનકરેલવીડું મળેલ વાળે છે.

આમલમાં, રેડીયેટ પીણા પીવા ઉપરાંત તે એક સ

પાણીનું સ્વાચ દુબારવાર લેવુંજો છે.

અમેા મુનરેલી દપના મસીનરીથી તદન સ્વ

હિલ્ડે રોટર કરીનેજ ગિલમ પ્રકાશના સહેજવડ

નીરેલી પીણાએ

સોદા, લેમન, રાસપબરી, છંજર,

ક્રીમ, -સોદા પીક-મી-અપ,

વીગરે બનાવીએ છેએ.

સતીમ અને સહન મેલવવા હમાન તાબ પીણાં આમેા

પાને સતીમ પાણીએ એજ હમાસી સહીકીએ છે.

લગતના માણાએપર લેમન પાટીએ એવા શુદ્ધ પ્રમાણે

અમાન પીણાએની જરૂર આવી વાપરે.

માહાવમાનના એકાંદેપર તારીએ ચાલ આપવામા આવશે.

કે. ૦ કમ્પીક

દીનશા સિન્હ કંપની.

રોડ, આમલ, એન આમલ

કચ્છ

પુરવ

સોદા-લેમન પીણે બનાવનાસચી.

